ΕΣΤΙΑ

ΤΟΜΟΣ ΕΒΔΟΜΟΣ

1879

[ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ—ΙΟΥΝΙΟΣ]

ΤΙΜΑΤΑΙ ΦΡ. 5.—ΔΕΔΕΜ. ΦΡ. 8.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΛΑ
ΛΑΥΡΙΩΤΟΥ
ΑΥΞΩΝ ΑΡΙΘ. .....

ΑΘΗΝΗΣΙ

Γραφείον τῆς Ἑστίας: Ὁδὸς Σταδίου, 6.

1879

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Μητροπόλιτη
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΛΑ

Ἀριθ. 174 – Λεπτὰ εἴκοσι.

ΕΤΟΣ Δ'.

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Ἕβδομος — Συνδρομὴ ἐτησία: Ἐν Ἑλλάδι γρ. 10, ἐντὸς ἀλλοδαπῆς γρ. 20.— Αἱ συνδρομαὶ ἀρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶνε ἐτήσιαι.—Ἐπιστολὴ νὰ διευθύνεται: Ὁδὸς Σταδίου, 8. — 29 Ἀπριλίου 1870

Σφραγὶς
ΔΑΣΜΟΤΕΛΩΝΕΙΟΥ ΑΝΑΤΩΛΙΚΟΥ
ἐπὶ ἐπαναστάσεως.

[Ἐκ τῆς Συλλογῆς Παύλου Λάμπρου]

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΗΣ ΓΗΣ

ἐν ἡμέραις ὀγδοήκοντα.

[Μυθιστορία Ἰουλίου Βέρν.—Μετάφρ. Ἀγγέλου Βλάχου].

Συνέχεια· ἴδε σελ. 241.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

Ὅπου περὶ παντοίων ὁ λόγος, κατὰ τὸν μεταξὺ Σιγγαπόρης καὶ Χόγγ-Κόγγ διάπλουν.

Ἔκτοτε ὁ Πονηρίδης καὶ ὁ Φὶξ συχνάκις συνηντήθησαν, ἀλλ' ὁ ἀστυνομικὸς πράκτωρ ἦτο πάντοτε λίαν ἐπιφυλακτικὸς ἀπέναντι τοῦ συνοδοιπόρου του, οὐδ' ἀπεπειράθη πλέον νὰ παραγάγῃ αὐτὸν εἰς λόγους. Ἅπαξ δὲ μόνον ἢ δὶς εἶδε τὸν κ. Φόγ, ὅστις διέμενε συνήθως ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τοῦ ἀτμοπλοίου, συντροφεύων τὴν κ. Ἀουδὰ ἢ παίζων *οὐϊστ* κατὰ τὴν ἀδιάπτωτον αὐτοῦ συνήθειαν.

Ὁ Πονηρίδης, ἐξ ἑτέρου, ἤρξατο σπουδαίως μελετῶν τὴν παράδοξον συγκυρίαν, ἥτις ἔφερε καὶ πάλιν τὸν Φὶξ εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ κυρίου του. Ἦν δ' ἀληθῶς τὸ πρᾶγμα περίεργον, καὶ ἤξιζε τὸν κόπον νὰ σκεφθῇ τις περὶ τοῦ μειλιχίου καὶ ὑπαχρεωτικοῦ ἐκείνου κυρίου, ὅστις ἀπαντᾶται μὲν κατ' ἀρχὰς ἐν Σουέζ, ἐπιβιβάζεται δὲ κατόπιν ἐπὶ τῆς *Μογγολίας*, ἀποβιβάζεται εἰς Βομβάην, ὅπου λέγει ὅτι θέλει διαμείνει, καὶ ἀνευρίσκεται πάλιν ἐπὶ τοῦ *Ραγγοὺν*, πλέων πρὸς τὸ Χόγγ-Κόγγ, ἀκολουθῶν δηλ. κατὰ πόδας τὸ δρομολόγιον τοῦ κ. Φόγ. Παράδοξος τοὐλάχιστον, ἂν μή τι ἄλλο, ἦν ἡ σύμπτωσις αὕτη. Τίνα παρηκολούθει ὁ Φὶξ οὗτος; Ὁ Πονηρίδης εὐχαρίστως ἐστοιχημάτιζε τὰ σανδάλιά του,— ἅτινα ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ ἐφύλαττεν—ὅτι ὁ Φὶξ θ' ἀνεχώρει πάλιν ἐκ τοῦ Χόγγ-Κόγγ συγχρόνως μετ' αὐτῶν καὶ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἴσως ἀτμοκινήτου.

Ἀλλὰ κ' αἰῶνα ὅλον ἂν ἐσκέπτετο ὁ Πονηρίδης, οὐδέποτε θὰ ἐμάντευε τὴν ἀλήθειαν τοῦ ἀστυνομικοῦ πράκτορος ἀποστολήν, οὐδὲ θὰ ἐφαντάζετο ὅτι ὁ Φιλέας Φὸγ ἐκυνηγεῖτο ὡς κλέπτης περὶ τὴν ὑδράγειον. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ ἄνθρωπος ἐπιζητεῖ συνήθως παντὸς πράγματος τὴν ἐξήγησιν, ἰδού πῶς, ἐξ αἰφνιδίας ἐμπνεύσεως, ἐξήγησεν ὁ Πονηρίδης τὴν διαρκῆ παρουσίαν τοῦ Φὶξ, καὶ πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ἡ ἑρμηνεία του ἦτο ἀρκούντως εὐλογοφανής. Ὁ Φὶξ κατ' αὐτὸν οὐδὲν ἄλλο ἦτο οὐδὲ ἠδύνατο νὰ ἦτο, ἢ ἀπόστολος τῶν μελῶν τοῦ Ἀναμορφωτικοῦ Συλλόγου, ἐκπεμφθεὶς ἐπὶ τὰ ἴχνη τοῦ Φιλέα Φὸγ παρὰ τῶν συνεταίρων του, ὅπως βεβαιώσῃ τὴν ἀκριβῆ καὶ κατὰ τὰ συμπεφωνημένα ἐκπλήρωσιν τοῦ στοιχήματος.

— Αὐτὸ εἶνε! βεβαίως, αὐτὸ εἶνε! ἐπανελάμβανε καθ' ἑαυτὸν ὁ χρηστὸς νέος, ὑπερήφανος ἐπὶ τῇ ὀξυνοίᾳ του. Εἶνε κατάσκοπος, τὸν ὁποῖον ἔστειλαν οἱ κύριοι οὗτοι κατόπιν μας! Ταπεινόν, ἀναξιοπρεπές! Νὰ κατασκοπεύσουν τὸν κ. Φόγ, τόσον ἔντιμον ἄνθρωπον! Ἀ! κύριοι ἀναμορφωτικοί.... Θὰ μᾶς τὸ πληρώσετε αὐτό!

Καταχαρεὶς ὁ Πονηρίδης ἐκ τῆς ἀνακαλύψεώς του, ἀπεφάσισεν ἐν τούτοις νὰ μὴ εἴπῃ τί εἰς εἰς τὸν κύριόν του, φοβούμενος μὴ οὗτος δικαίως πειραχθῇ ἐκ τῆς πρὸς αὐτὸν δυσπιστίας τῶν συναδέλφων του, ἀλλὰ νὰ ἐμπαίζῃ ὅμως, περιστάσεως δοθείσης, τὸν Φὶξ, δι' ὑπαινιγμῶν, χωρὶς νὰ προδοθῇ.

Τὴν τετάρτην, τριακοστὴν Ὀκτωβρίου, μετὰ μεσημβρίαν, τὸ *Ραγγοὺν* εἰσέπλεεν εἰς τὸ στενὸν τῆς Μαλάκκας, τὸ χωρίζον τὴν ὁμώνυμον χερσόνησον ἀπὸ τῆς Σουμάτρας. Ὀρεινὰ δέ, ἀπότομα καὶ γραφικώτατα νησύδρια ἔκρυπτον εἰς τοὺς ἐπιβάτας τὴν θέαν τῆς μεγάλης νήσου.

Τὴν ἐπαύριον, κατὰ τὴν τετάρτην ὥραν τῆς πρωΐας, προτρέχον τὸ ἀτμόπλοιον ἡμίσειαν ἡμέραν τοῦ κεκανονισμένου χρόνου, προσήγγιζεν εἰς Σιγγαπόρην, ὅπως ἀνανεώσῃ τὴν προμήθειαν τῶν ἀνθράκων του, ὁ δὲ Φιλέας Φὸγ ἀνέγραψε τὸ κέρδος αὐτὸ εἰς τὰς δέλτους του, καὶ ἀπέβη

τὴν φορὰν ταύτην εἰς τὴν ξηράν, συνοδεύων τὴν κ. Ἀουδά, ἥτις ἐξεδήλωσε τὴν ἐπιθυμίαν νὰ περιπατήσῃ ἐπί τινας ὥρας.

Ὁ Φίξ, εἰς ὃν πᾶσα πρᾶξις τοῦ Φὸγ ἐφαίνετο ὕποπτος, παρηκολούθησεν αὐτὸν ἀπαρατήρητος, ὁ δὲ Πονηρίδης, γελῶν ἐνδομύχως πρὸς τὰ πονηρεύματα τοῦ ἀστυνομικοῦ ὑπαλλήλου, μετέβη εἰς ἀγορὰν τῶν συνήθων.

Ἡ νῆσος τῆς Σιγγαπόρης οὔτε μεγάλη εἶνε οὔτ' ἐπιβάλλουσαν ἔχει τὴν θέαν, στερουμένη ὀρέων, ἤτοι χαρακτηριστικῶν γραμμῶν. Καίτοι ὅμως ἰσχνή, εἶνε χαριεστάτη, ἀποτελεῖ δὲ κῆπον, διατεμνόμενον ὑπὸ ὡραίων ὁδῶν. Εὔμορφον ὄχημα, συρόμενον ὑπὸ τῶν κομψῶν ἐκείνων ἵππων, οἵτινες εἰσήχθησαν ἐκ τῆς Νέας Ὁλλανδίας, μετήγαγε ταχέως τὴν κ. Ἀουδὰ καὶ τὸν Φιλέαν Φὸγ ἐν μέσῳ συστάδων στιλπνοφύλλων φοινίκων καὶ καρυοφυλλεῶν, ὧν τὸ κάρφος ἀποτελοῦσιν αὐτοὶ τοῦ ἡμιανοίκτου ἄνθους οἱ κάλυκες. Θάμνοι πεπερίδων ἀντικαθίστων ἐκεῖ τὰς ἀκανθώδεις αἱμασιὰς τῶν εὐρωπαϊκῶν πεδιάδων· σαγουτόδενδρα δὲ καὶ κολοσσιαῖαι λαμπρόκομοι πτέριδες ἐποίκιλλον τὴν θέαν τῆς τροπικῆς ἐκείνης χώρας· καὶ μοσχοκαρύαι στιλπνόφυλλοι ἐπλήρουν τὸν ἀέρα διὰ τοῦ ὀξέος αὐτῶν ἀρώματος. Ὁμάδες εὐσταλῶν καὶ μορφαζόντων πιθήκων ἐπλήρουν τὰ δάση, ὑπῆρχον δέ που καὶ τίγρεις εἰς τὰς λόχμας. Δὲν θέλει δ' ἐκπλαγῇ ὁ ἀναγνώστης, ἀκούων ὅτι ἐν τῇ νήσῳ ἐκείνῃ, τῇ σχετικῶς μικρᾷ, δὲν κατεστράφησαν ἔτι μέχρι τοῦ τελευταίου τὰ σαρκοβόρα ταῦτα θηρία, ὅταν μάθῃ ὅτι ἔρχονται ἐκ Μαλάκκας, διανηχόμενα τὸν πορθμόν.

Διαδραμόντες τὴν ἑξοχὴν ἐπὶ δύο ὥρας, ἡ κ. Ἀουδὰ καὶ ὁ συνοδός της—ὅστις ἐθεώρει σχεδὸν χωρὶς νὰ βλέπῃ—ἐπέστρεψαν εἰς τὴν πόλιν, ἣν ἀποτελεῖ μέγας σωρὸς οἰκημάτων βαρέων καὶ χαμηλῶν, περικυκλουμένων ὑπὸ χαριεστάτων κήπων, ἐν οἷς φύονται μάγγουστα, ἀνανάδες καὶ οἱ εὐχυμότατοι τοῦ κόσμου καρποί. Τὴν δεκάτην δὲ ὥραν ἐπέστρεφον εἰς τὸ ἀτμοκίνητον, ἀκολουθούμενοι πάντοτε, χωρὶς νὰ τὸ ἐνοήσωσι, παρὰ τοῦ ἀστυνομικοῦ πράκτορος, ὅστις ἠναγκάσθη καὶ αὐτὸς νὰ μισθώσῃ ὄχημα πρὸς τοῦτο.

Ὁ Πονηρίδης ἀνέμενεν αὐτοὺς ἐπὶ τοῦ καταστρώματος τοῦ *Ραγγούν*. Εἶχε δὲ ἀγοράσει δωδεκάδας τινὰς μαγγούστων, χονδρῶν ὡς μέτρια μῆλα, βαθύφαιον μὲν ἐχόντων ἔξωθεν, πορφυροῦν δ' ἔνδοθεν τὸ χρῶμα, καὶ ὧν ἡ λευκὴ σάρξ, ἀναλυομένη μεταξὺ τῶν χειλέων, παρέχει ἀνέκφραστον ἀπόλαυσιν εἰς τοὺς ἀληθεῖς ὀψοφάγους· τοὺς καρποὺς τούτους εἶχε τὸ εὐτύχημα ὁ Πονηρίδης νὰ προσφέρῃ εἰς τὴν κ. Ἀουδά, ἥτις ηὐχαρίστησεν αὐτὸν μετὰ πολλῆς χάριτος.

Τὴν ἑνδεκάτην ὥραν τὸ *Ραγγούν*, παραλαβὸν τοὺς ἀναγκαιοῦντας αὐτῷ ἄνθρακας, ἔλυε τ' ἀπόγειαι, καὶ μετά τινας ὥρας οἱ ἐπιβάται δὲν διέκρινον πλέον τὰ ὑψηλὰ ὄρη τῆς Μαλάκκας, ἧς τὰ δάση τρέφουσι τὰς ὡραιοτέρας τίγρεις τῆς γῆς.

Χίλια τριακόσια περίπου μίλλια χωρίζουσι τὴν Σιγγαπόρην ἀπὸ τῆς νήσου τοῦ Χόγγ-Κόγγ, μικρᾶς ἀγγλικῆς χώρας, ἀπεσπασμένης τῆς σινικῆς ἀκτῆς. Ταῦτα δὲ συμφέρον εἶχεν ὁ Φιλέας Φὸγ νὰ διανύσῃ εἰς ἓξ τὸ πολὺ ἡμέρας, ἵνα ἐπιβιβασθῇ ἐν Χόγγ-Κόγγ εἰς τὸ ἀτμόπλοιον, ὅπερ ἀνεχώρει τὴν 6 Νοεμβρίου εἰς Ἰοκοχάμαν, ἕνα τῶν κυριωτέρων λιμένων τῆς Ἰαπωνίας.

Τὸ *Ραγγούν* εἶχε πολὺ φορτίον. Ἐν Σιγγαπόρῃ δὲ εἶχον ἐπιβιβασθῆ πολυάριθμοι ἐπιβάται, ἰνδοί, σεϋλανοί, σῖναι, μαλαῖοι, καὶ πορτογάλλοι, ὧν οἱ πλεῖστοι κατεῖχον δευτέρας θέσεις.

Ὁ καιρός, γαλήνιος τέως, μετεβλήθη κατὰ τὸ τελευταῖον τῆς σελήνης τέταρτον, καὶ ἡ θάλασσα ἐξωγκώθη· ὁ δὲ ἄνεμος ἔπνευσεν ἐνίοτε σφοδρότατος, ἀλλ' εὐτυχῶς μεσημβρινοανατολικός, ὅπερ ἐβοήθει τὴν πορείαν τοῦ σκάφους. Ὁσάκις μάλιστα ἦτο πρόσφορον, ὁ κυβερνήτης διέτασσε τὴν ἀναπέτασιν τῶν ἱστίων. Τὸ *Ραγγούν*, κατηρτισμένον ὡς πάρων, ἔπλευσε πολλάκις διὰ τῶν δύο δολόνων καὶ τοῦ ἀκατίου του, ἡ δὲ ταχύτης του ηὔξησεν ὑπὸ τὴν διπλῆν ἐπίδρασιν τοῦ ἀτμοῦ καὶ τοῦ ἀνέμου. Οὕτω παρεπλεύσθησαν, ἐπὶ συχνῶν καὶ ἀλλεπαλλήλων, πολλάκις δὲ ὀχληροτάτων κυμάτων, αἱ ἀκταὶ τοῦ Ἀννὰμ καὶ τῆς Κοχιγκίνης.

Αἰτία ὅμως τῆς ὀχληρότητος τοῦ πλοῦ ἦτο τὸ σκάφος μᾶλλον ἢ ἡ θάλασσα, καὶ κατὰ τοῦ ἀτμοπλοίου ἰδίως ἔπρεπε νὰ παραπονῶνται οἱ ἐπιβάται, ὧν οἱ πλεῖστοι ἠσθένησαν.

Ἀληθῶς, τ' ἀτμόπλοια τῆς ἰνδικῆς ἑταιρίας, ἅτινα διαπλέουσι τὰ ὕδατα τῆς Σινικῆς, ἔχουσι σπουδαῖον περὶ τὴν κατασκευὴν αὐτῶν ἐλάττωμα. Ἡ σχέσις τοῦ ἐκ τῆς φορτώσεως βυθίσματος αὐτῶν πρὸς τὸ βάθος των ὑπελογίσθη κακῶς, καὶ ἐκ τούτου ἀσθενεστάτην ἔχουσι τὴν πρὸς τὴν θάλασσαν ἀντίστασιν. Ὁ κλειστὸς καὶ ἀδιάβροχος ὄγκος αὐτῶν εἶνε ἀνεπαρκής. Πνίγονται, κατὰ τὴν ναυτικὴν ἔκφρασιν, καὶ τούτου ἕνεκεν ὀλίγα μόνον κύματα, εἰσελαύνοντα ὑπὲρ τὸ σκάφος, μεταβάλλουσι τὴν ἰσοσταθμίαν των. Οὕτω δὲ τὰ πλοῖα ταῦτα εἰσὶ κατώτερα,—ἂν οὐχὶ κατὰ τὰ κινητήρια καὶ ἀτμογόνα αὐτῶν μηχανήματα—τῶν τύπων τῶν γαλλικῶν Διαπορθμεύσεων, ὁποῖα ἡ *Αὐτοκράτειρα* καὶ ὁ *Καμβύζ*. Ἐνῷ, κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τῶν μηχανικῶν, δύνανται τὰ ἀτμόπλοια ταῦτα νὰ ἐπιβιβάσωσιν ὄγκον ὕδατος ἴσον πρὸς τὸ ἴδιον αὐτῶν βάρος, χωρὶς νὰ βυθισθῶσι, τ' ἀτμοκίνητα τῆς ἰνδικῆς ἑταιρίας, ἡ *Ρολγόνδη*, ἡ *Κορέα* καὶ τὸ *Ραγγούν* οὐδὲ τὸ ἕκτον τοῦ βάρους των δύναται νὰ ἐπιβάσωσι χωρὶς νὰ καταποντισθῶσι.

Διὰ τοῦτο δέ, ἐν κακοκαιρίᾳ, ἠναγκάζετο τὸ *Ραγγούν* νὰ λαμβάνῃ πλείστας προφυλάξεις,

καὶ ν' ἀνακωχεύῃ πολλάκις, πλέον δι' ὀλίγου μόνον ἀτμοῦ. Ἡ χρονοτριβὴ αὕτη οὐδαμῶς ἐφαίνετο ἀνησυχοῦσα τὸν Φιλέαν Φὸγ, ἀλλ' εἰς μεγίστην ἐνέβαλλε τὸν Πονηρίδην ἀγανάκτησιν. Κατηγόρει τότε τοῦ κυβερνήτου, τοῦ μηχανικοῦ, τῆς ἑταιρίας ὁλοκλήρου, καὶ ἔστελλεν εἰς τὸν διάβολον πάντας τοὺς ἀναλαμβάνοντας τὴν μεταγωγὴν ἐπιβατῶν. Ἴσως δ' ἀφορμὴ τῆς ἀγανακτήσεώς του ἦτό πως καὶ τὸ ἀεριόφως ἐκεῖνο, ὅπερ ἔκαιεν εἰς λογαριασμόν του ἐν τῇ οἰκίᾳ τῆς Σέβιλ-Ρόου.

— Βιάζεσθε λοιπὸν πολὺ νὰ φθάσητε εἰς τὸ Χόγγ-Κόγγ; ἠρώτησεν αὐτὸν ἡμέραν τινὰ ὁ ἀστυνομικὸς πράκτωρ.

— Ἐννοεῖται, βιαζόμεθα, ἀπήντησεν ὁ Πονηρίδης.

— Νομίζεις, ὅτι ὁ κ. Φὸγ σπεύδει νὰ ἐπιβιβασθῇ εἰς τὸ ἀτμοκίνητον τῆς Ἰοκοχάμας;

— Φοβερά!

— Πιστεύεις λοιπὸν τώρα εἰς τὴν περιοδείαν τοῦ κόσμου;

— Ἐντελῶς. Καὶ σεῖς, κύριε Φίξ;

— Ἐγώ. . . διόλου.

— Ἀφῆστέ τ' αὐτά! ἀπήντησεν ὁ Πονηρίδης καμμύων τοὺς ὀφθαλμούς.

Αἱ λέξεις αὗαι κατέστησαν σκεπτικὸν τὸν ἀστυνομικὸν ὑπάλληλον, καὶ τὸν ἀνησύχησαν, χωρὶς καὶ αὐτὸς νὰ γνωρίζῃ τὸ διατί. Τὸν εἶχεν ἄρα ἐννοήσει ὁ γάλλος; Δὲν ἤξευρε τί νὰ ὑποθέσῃ. Πῶς ὅμως ἦτο δυνατὸν ν' ἀνακαλύψῃ ὁ Πονηρίδης τὴν ἰδιότητά του, ἣν αὐτὸς μόνος ἐγνώριζε; Καὶ ὅμως ὁμιλῶν ὁ Πονηρίδης ὅπως ὡμίλησεν, εἶχε βεβαίως ἐπιλογισμόν τινα.

Ἡμέραν τινὰ μάλιστα ὁ χρηστὸς νέος προέβη καὶ περαιτέρω, χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ, μὴ δυνηθεὶς νὰ κρατήσῃ τὴν γλῶσσάν του.

— Εἰπέτε μου, κύριε Φίξ, ἠρώτησε πονηρῶς τὸν συνοδοιπόρον του, μήπως θὰ ἔχωμεν τὴν ἀτυχίαν νὰ σᾶς χωρισθῶμεν, ὅταν φθάσωμεν εἰς τὸ Χόγγ-Κόγγ;

— Τῇ ἀληθείᾳ . . ., ἀπήντησεν ἀμηχανῶν ὁ Φίξ, δὲν ἠξεύρω . . . ἴσως. . .

— Τί εὐτύχημα νὰ ἤρχεσθε μαζύ μας! Ἐλᾶτε τώρα! Δὲν ἠμπορεῖ ἕνας πράκτωρ τῆς ἰνδικῆς ἑταιρίας νὰ σταματήσῃ καθ' ὁδόν! Σεῖς πρῶτα ἐπηγαίνατε μόνον ἕως τὴν Βομβάην, καὶ ὅπου καὶ ἂν ἦνε θὰ εὑρεθῆτε εἰς τὴν Κίναν! Ἡ Ἀμερικὴ δὲν εἶνε μακράν, καὶ ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴν ἕως εἰς τὴν Εὐρώπην εἶνε δύο βήματα!

Ὁ Φίξ προσέβλεπεν ἀτενῶς τὸν εἰς αὐτὸν ὁμιλοῦντα, ὅστις εἶχε τὸ ἦθος προσηνέστατον, καὶ ἀπεφάσισε νὰ γελάσῃ μαζύ του. Ἀλλ' ἐκεῖνος, εὐδιάθετος ὤν, τὸν ἠρώτησεν ἐπὶ τέλους: «Πόσα ἐκέρδαινεν ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματός του».

— Κατὰ τὰς περιστάσεις, ἀπήντησεν ἀταράχως ὁ Φίξ. Ἀλλ' ἐνιοῦς, ὅτι δὲν ταξειδεύω μ' ἐξοδά μου.

— Ὅσον δι' αὐτό, ἤμην βέβαιος! ἀνέκραξεν ὁ Πονηρίδης, γελῶν ἔτι μᾶλλον.

Λήξαντος τοῦ διαλόγου, ὁ Φίξ κατέβη πάλιν εἰς τὸν θαλαμίσκον του καὶ ἤρξατο σκεπτόμενος. Προδήλως τὸν εἶχον μαντεύσει, οὕτως δὲ ἢ ἄλλως εἶχεν ἀναγνωρίσει ὁ γάλλος ὅτι ἦτο ἀστυνομικὸς ὑπάλληλος. Ἀνεκοίνωσεν ὅμως τοῦτο εἰς τὸν κύριόν του; αὐτὸς δὲ τί μέρος ὑπεκρίνετο καθ' ὅλην αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν; ἦτο συνένοχος ἢ ὄχι; Εἶχεν ἀνακαλυφθῆ καὶ ἑπομένως ἀποτύχει τὸ στρατήγημα; Ὁ πράκτωρ διήγαγεν ὥρας τινὰς ἐν μεγίστῃ ἀμηχανίᾳ, ὁτὲ μὲν ὑπολαμβάνων ἀποτυχοῦσαν ἐντελῶς τὴν ἐπιχείρησίν του, ὁτὲ δὲ πάλιν ἐλπίζων ὅτι ὁ Φὸγ ἠγνόει τὰ διατρέχοντα, καὶ μὴ γνωρίζων τέλος τί ν' ἀποφασίσῃ.

Ἐν τούτοις ἐγαληνίασε κατ' ὀλίγον ἡ διάνοιά του, καὶ ἀπεφάσισε νὰ προσενεχθῇ εἰλικρινῶς πρὸς τὸν Πονηρίδην. Ἂν δὲν εἶχε τὰ μέσα νὰ συλλάβῃ τὸν Φὸγ εἰς τὸ Χόγγ-Κόγγ, καὶ ἡτοιμάζετο οὗτος νὰ καταλίπῃ ὁριστικῶς πλέον τὸ ἀγγλικὸν ἔδαφος, ὁ Φίξ ἀπόφασιν εἶχε ν' ἀποκαλύψῃ τὰ πάντα εἰς τὸν Πονηρίδην. Καὶ ἂν μὲν ὁ ὑπηρέτης ἦτο συνένοχος τοῦ κυρίου του, τότε οὗτος ἐγνώριζε τὰ συμβαίνοντα, καὶ τὸ σχέδιον τοῦ Φίξ ἦτο κατεστραμμένον πλέον ἀνεπιστρεπτεί· ἂν δὲ ὁ ὑπηρέτης δὲν μετεῖχε τῆς κλοπῆς, τότε συμφέρον του θὰ ἦτο νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸν κύριόν του.

Τοιαύτη λοιπὸν ἦτο ἡ πρὸς ἀλλήλους σχέσις τῶν δύο ἐκείνων ἀνθρώπων, ὑπεράνω δ' αὐτῶν ἵσατο μεγαλοπρεπῶς ἀδιάφορος ὁ κ. Φὸγ, διανύων μαθηματικῶς τὴν περὶ τὸν κόσμον τροχιάν του, καὶ οὐδόλως ἀνησυχῶν περὶ τῶν στρεφομένων κύκλω του ἀστεροειδῶν.

Καὶ ὅμως ὑπῆρχεν ἐγγύς του ἄστρον τι; ὅπερ ἠδύνατο νὰ προξενήσῃ διαταράξεις τινά;—ὡς ἤθελεν εἴπει ἀστρονόμος—ἐπὶ τῆς καρδίας τοῦ εὐπατρίδου. Ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο. Τὰ θέλγητρα τῆς κ. Ἀουδὰ οὐδεμίαν ἤσκουν ἐνέργειαν, πρὸς μεγίστην ἔκπληξιν τοῦ Πονηρίδου, ἂν δὲ ὑπῆρχον διαταράξεις, ἦσαν πολὺ μᾶλλον δυσυπολόγιστοι τῶν διαταράξεων τοῦ Οὐρανοῦ, αἵτινες ἤγαγον εἰς τὴν ἀνακάλυψιν τοῦ Ποσειδῶνος.

Διαρκὴς ἦτο ἡ πρὸς τὴν ἀπάθειαν ταύτην ἔκπληξις τοῦ Πονηρίδου, ὅστις ἀνεγίνωσκεν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς νεαρᾶς γυναικὸς τοσαύτην πρὸς τὸν κύριόν του εὐγνωμοσύνην. Ἀναντιρρήτως ὁ Φιλέας Φὸγ εἶχε τῆς καρδίας τὸ ἡρωϊκὸν μόνον μέρος, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τὸ ἐρωτικόν. Αἱ δὲ τῆς ὁδοιπορίας πιθαναὶ περιπέτειαι οὐδ' ἐπιπολαίως ἐτάρασσον αὐτήν. Ὁ Πονηρίδης ὅμως διετέλει ἐν διαρκεῖ ἀγωνίᾳ. Ἡμέραν τινά, στηριζόμενος ἐπὶ τοῦ προτειχίσματος τοῦ μηχανοστασίου ἐθεώρει τὴν κρατοῦσαν μηχανήν, ἥτις παρεφέρετο ἐνίοτε, ὁσάκις, βιαίως αἴφνης πρηνευστάζοντος τοῦ πλοίου, ἡ ἕλιξ ἐστρέφετο ὑπὲρ

τὰ κύματα. Ὁ ἀτμὸς ἐξήρχετο τότε συρίζων διὰ τῶν ἐπιστομίων, καὶ τοῦτο προϋκάλει τὴν ἀγανάκτησιν τοῦ χρηστοῦ νέου.

— Δὲν ἔχει ἀτμόν! ἀνέκραζε, δὲν περιπατοῦμεν διόλου! Ἔτσι τὰ κάμνουν οἱ ἄγγλοι! Νὰ ἦτο ἀμερικανικὸν πλοῖον, θὰ πετοῦσε ἴσως εἰς τὸν ἀέρα, ἀλλὰ θὰ ἐπήγαινε γρηγορώτερα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'.

Ὅπου ὁ Φόγ, ὁ Πονηρίδης καὶ ὁ Φὶξ ἀσχολοῦνται ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια.

Κατὰ τὰς τελευταίας τοῦ διάπλου ἡμέρας, ὁ καιρὸς ὑπῆρξεν ἄθλιος. Ὁ ἄνεμος ἦτο σφοδρότατος, καὶ πνέων διαρκῶς βορειοδυτικὸς παρεκώλυε τὴν πορείαν τοῦ ἀτμοκινήτου. Τὸ *Ῥαγγοὺν*, ἀσταθὲς ἐξ ἑαυτοῦ, διετοίχει ἀφρήτως, οἱ δὲ ἐπιβάται δικαίως ἠγανάκτουν κατὰ τῶν μακρῶν ἐκείνων καὶ ναυτιωδῶν κυμάτων, ἅτινα ἤγειρεν ὁ ἄνεμος ἀπὸ τοῦ ἀναπεπταμένου πελάγους.

Τὴν τρίτην καὶ τετάρτην νοεμβρίου ἦτο σχεδὸν τρικυμία, ἡ δὲ λαίλαψ ἐμάστισε λάβρως τὴν θάλασσαν. Τὸ *Ῥαγγοὺν* ἠναγκάσθη ν' ἀνακωχεύῃ ἐπὶ ἡμίσειαν ὅλην ἡμέραν, κρατούμενον διὰ δέκα μόνον ἑλικοστροφῶν, καὶ πλαγιάζον κατ' ἀνάγκην πρὸς τὰ κύματα. Πάντα τὰ ἱστία εἶχον συσταλῆ, ἀλλὰ καὶ πάλιν ἐσύριζε βιαίως ἡ λαῖλαψ κατὰ τῶν ὑπολειπομένων ἀρμένων.

Ἡ ταχύτης τοῦ ἀτμοπλοίου ἠλαττώθη, ἐννοεῖται, ἐπαισθητῶς, ὑπελογίσθη δέ, ὅτι ἤθελε φθάσει εἰς τὸ Χόγγ-Κόγγ εἴκοσιν ὥρας μετὰ τὴν κανονικήν, καὶ βραδύτερον ἴσως, ἂν δὲν ἐκόπαζεν ἡ τρικυμία.

Ὁ Φιλέας Φὸγ προσέβλεπε μετὰ τῆς συνήθους αὐτῷ ἀπαθείας τὴν ἐκμανῆ ἐκείνην θάλασσαν, ἥτις κατ' αὐτοῦ ἰδίως ἐφαίνετο ἐξαναστᾶσα. Οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἐσκυθρώπασε τὸ μέτωπόν του, καὶ ὅμως εἰκοσάωρος βραδύτης ἠδύνατο νὰ διακινδυνεύσῃ τὴν περιοδείαν του, ζεροῦσα αὐτὸν τοῦ ἀτμοκινήτου τῆς Ἰοκοχάμας. Ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος οὗτος, ὁ μὴ ἔχων νεῦρα, οὔτ' ἀδημονίαν ἠσθάνετο οὔτε ἀνίαν. Ἐφαίνετο τῇ ἀληθείᾳ ὅτι ἡ τρικυμία ἐκείνη περιείχετο, προϋπολογισθεῖσα, εἰς τὸ πρόγραμμά του, ἡ δὲ κ. Ἀουδά, ἥτις συνωμίλησε μετὰ τοῦ συνοδοῦ της περὶ τῆς ἐναντιότητος ἐκείνης, εἶδεν αὐτὸν ἥσυχον καὶ γαληναῖον ὡς πάντοτε.

Ὁ Φὶξ ὅμως δὲν ἐθεώρει ὁμοίως τὰ πράγματα. Ἠρέσκετο τοὐναντίον εἰς τὴν τρικυμίαν, καὶ ἄπειρος θὰ ἦτο ἡ εὐχαρίστησίς του, ἂν τὸ *Ῥαγγοὺν* ἠναγκάζετο νὰ ποδίσῃ. Αἱ βραδύτητες αὗται συνέφερον εἰς αὐτόν, διότι θὰ ἠνάγκαζον τὸν κ. Φὸγ νὰ μείνῃ ἡμέρας τινὰς ἐν Χόγγ-Κόγγ. Ὁ οὐρανὸς τέλος καὶ αἱ λαίλαπές του συνεμάχουν μετ' αὐτοῦ. Ὑπέφερε μὲν ὀλίγον ἐκ τοῦ κλυδωνισμοῦ, ἀλλὰ τί ἐσήμαινε τοῦτο; Δὲν ἠρίθμει τὰς ναυτίας του, καὶ ἐνῷ τὸ σῶμά του ἐσφάδαζε πάσχον, τὸ πνεῦμά του ἠγαλλία.

Ὡς πρὸς τὸν Πονηρίδην, μαντεύει τις εὐκόλως ὁποία ὑπῆρξεν ἡ ἀγανάκτησίς του καθ' ὅλην ἐκείνην τὴν δοκιμασίαν. Τόσον ὡραῖα εἶχον τέως βαδίσει τὰ πράγματα! Γῆ καὶ θάλασσα ἐφαίνοντο ἀφωσιωμέναι εἰς τὸν κύριόν του, ἀτμοκίνητα δὲ καὶ σιδηρόδρομοι ὑπήκουον εἰς αὐτόν, καὶ ἄνεμος καὶ ἀτμὸς συνεμάχουν εὐνοοῦντες τὴν περιοδείαν του. Μήτοι ἐσήμαινε τέλος ἡ στροφὴ τῆς τύχης; Ὁ Πονηρίδης, ὡς εἰ ἔμελλεν αὐτὸς ἐξ ἰδίων νὰ πληρώσῃ τὰς εἴκοσι χιλιάδας λίρας τοῦ στοιχήματος, δὲν ἔζη πλέον. Ἡ τρικυμία αὕτη τὸν περιῆγεν εἰς ἀγανάκτησιν, ἡ λαῖλαψ εἰς μανίαν, καὶ λίαν εὐχαρίστως θὰ ἔδερε τὴν ἀνυπότακτον ἐκείνην θάλασσαν, ὁ ταλαίπωρος νέος! Ὁ Φὶξ ἀπέκρυψεν εἰς αὐτὸν ἐπιμελῶς τὴν προσωπικήν του εὐχαρίστησιν, καὶ καλῶς ἔπραξε, διότι ἂν τυχὸν ὁ Πονηρίδης ἐμάντευε τὴν κρυφίαν του χαράν, κάκιστα βεβαίως ἤθελεν ἀπαλλαγῆ τῶν χειρῶν του.

Καθ' ὅλην τῆς καταιγίδος τὴν διάρκειαν, ὁ Πονηρίδης ἔμεινεν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος τοῦ *Ῥαγγοὺν*. Δὲν ἠδύνατο νὰ μείνῃ κάτω· ἀνέβαινε εἰς τοὺς ἱστούς, καὶ κατέπληττε τὸ πλήρωμα, ἀντιλαμβανόμενος πάντων μετὰ δεξιότητος πιθήκου. Ἑκατοντάκις ἠρώτησε τὸν πλοίαρχον, τοὺς ἀξιωματικοὺς καὶ τοὺς ναύτας, οἵτινες δὲν ἠδύναντο νὰ κρατήσωσι τὸν γέλωτα, βλέποντες τὴν ἀδημονίαν του. Ἤθελε καὶ καλὰ νὰ μάθῃ πόσον θὰ διήρκει ἡ τρικυμία, περεπέμπετο δὲ εἰς τὸ βαρόμετρον, ὅπερ δὲν ἀπεφάσιζε νὰ ἀναβῇ. Καὶ τὸ ἐκίνει μὲν βιαίως ὁ Πονηρίδης, ἀλλ' εἰς μάτην ἀπέβαινον οἱ κλονισμοὶ καὶ αἱ ὕβρεις, ἃς ἀπέτεινε πρὸς τὸ ἀθῶον ὄργανον.

Τέλος ἐκόπασεν ἡ τρικυμία, καὶ μετεβλήθη ἡ θάλασσα τὴν 4 Νοεμβρίου, ὁ δὲ ἄνεμος τραπεὶς δύο τέταρτα πρὸς νότον, κατέστη πάλιν εὐνοϊκός. Ὁ Πονηρίδης ἐγαληνίασε μετὰ τοῦ καιροῦ, οἱ δόλωνες καὶ τὰ μεγάλα ἱστία ἀνεπετάσθησαν ἐκ νέου, καὶ τὸ ἀτμοκίνητον ἀνέλαβε τὸν δρόμον του μετὰ θαυμαστῆς ταχύτητος.

Ἀλλὰ δὲν ἦτο πλέον δυνατὸν νὰ ἀνακτηθῇ ὁ ἀπολεσθεὶς χρόνος· τὸ πρᾶγμα δὲν ἐπεδέχετο διόρθωσιν, καὶ ἡ γῆ ἐσημάνθη μόλις τὴν ὄην κατὰ τὴν πέμπτην ὥραν τῆς πρωΐας. Ὑπῆρχε λοιπὸν βραδύτης εἰκοσιτεσσάρων ὡρῶν, καὶ ἡ ἀναχώρησις εἰς Ἰοκοχάμαν ἔμελλεν ἀναγκαίως ν' ἀποτύχῃ.

Τὴν ἕκτην ὥραν ὁ πλοηγὸς ἐπέβη τοῦ *Ῥαγγοὺν* καὶ κατέλαβε θέσιν ἐπὶ τοῦ ἐπιστέγου, ὅπως διαπεράσῃ τὸ πλοῖον διὰ τῶν πρὸ τοῦ λιμένος τοῦ Χόγγ-Κόγγ πόρων.

Ὁ Πονηρίδης φλογερὰν εἶχεν ἐπιθυμίαν νὰ ἐρωτήσῃ τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, καὶ νὰ μάθῃ ἂν τὸ ἀτμοκίνητον τῆς Ἰοκοχάμας εἶχεν ἀναχωρήσει ἐκ τοῦ Χόγγ-Κόγγ. Δὲν ἐτόλμα ὅμως, προτιμῶν νὰ διατηρήσῃ μικράν τινα ἐλπίδα μέχρι τῆς ἐσχάτης στιγμῆς. Εἶχε δὲ ἀνακοινώσει

τὰς ἀνησυχίας αὐτοῦ εἰς τὸν Φὶξ, ὅστις,—ἀλώπηξ πονηρά—προσεπάθει νὰ τὸν παρηγορήσῃ, λέγων εἰς αὐτόν, ὅτι ὁ κ. Φὸγ οὐδὲν θὰ ἐζημιοῦτο ἀλλὰ θὰ ἐπεβιβάζετο ἁπλούστατα εἰς τὸ προσεχὲς ἀτμοκίνητον. Οἱ λόγοι οὗτοι καθίστων ἔξω φρενῶν τὸν Πονηρίδην.

Ἂν ὅμως οὗτος δὲν ἐτόλμησε νὰ ἐρωτήσῃ τὸν πλοηγόν, ὁ κ. Φόγ, ἀφοῦ πρῶτον ἐσυμβουλεύθη τὸν *ὁδηγόν* του, ἠρώτησεν αὐτὸν ἡσύχως, ἂν ἐγνώριζε πότε ἀνεχώρει ἀτμοκίνητον δι' Ἰοκοχάμαν.

— Αὔριον τὸ πρωΐ, μὲ τὴν πλημμύραν, ἀπήντησεν ὁ πλοηγός.

— Ἄ! εἶπεν ἁπλῶς ὁ κ. Φόγ, οὐδεμίαν ἐκδηλώσας ἔκπληξιν.

Ὁ Πονηρίδης, παρευρισκόμενος εἰς τὸν διάλογον, ἠσθάνθη μεγάλην διάθεσιν νὰ ἐναγκαλισθῇ τὸν πλοηγόν, ὁ δὲ Φὶξ εὐχαρίστως θὰ τὸν ἔπνιγε.

— Πῶς ὀνομάζεται τὸ ἀτμοκίνητον; ἠρώτησε πάλιν ὁ κ. Φόγ.

— *Καρνάτικ*.

— Δὲν ἦτο ν' ἀναχωρήσῃ χθές;

— Μάλιστα, κύριε, ἀλλ' ἐχρειάσθη νὰ ἐπισκευάσῃ τὸν λέβητά του, καὶ ἡ ἀναχώρησίς του ἀνεβλήθη δι' αὔριον.

— Εὐχαριστῶ, ἀπήντησεν ὁ κ. Φόγ, ὅστις βηματίζων ὡς αὐτόματον, κατέβη πάλιν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ *Ῥαγγοὺν*.

Ὁ Πονηρίδης ὅμως ἔδραξε τὴν χεῖρα τοῦ πλοηγοῦ, καὶ σφίγγων αὐτὴν ἰσχυρῶς, εἶπε:

— Πιλότε μου, εἶσαι λαμπρὸς ἄνθρωπος!

Ὁ πλοηγός, ἐννοεῖται, οὐδέποτε κατώρθωσε νὰ μάθῃ, διατί αἱ ἀπαντήσεις του προϋκάλεσαν τὴν φιλικὴν ἐκείνην διάχυσιν τοῦ Πονηρίδου, ἀνέβη δὲ πάλιν εἰς τὸ ἐπίστεγον, καὶ ὡδήγησε τὸ ἀτμοκίνητον διὰ τῶν ἀπειραρίθμων πλοίων καὶ πλοιαρίων, ἅτινα πληροῦσι τὰς διώρυγας τοῦ Χόγγ-Κόγγ.

Κατὰ τὴν πρώτην ὥραν μετὰ μεσημβρίαν τὸ ἀτμόπλοιον προσωρμίζετο, καὶ οἱ ἐπιβάται ἀπεβιβάζοντο.

Κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην ἡ τύχη, πρέπει νὰ τὸ ὁμολογήσωμεν, ἐβοήθησεν ἐκτάκτως τὸν Φιλέαν Φόγ. Ἄνευ τῆς ἀνάγκης ἐκείνης τῆς ἐπισκευῆς τῶν λεβήτων του, τὸ *Καρνάτικ* ἤθελεν ἀναχωρήσει τὴν 5 Νοεμβρίου, οἱ δὲ μεταβαίνοντες εἰς Ἰαπωνίαν θὰ ἠναγκάζοντο ν' ἀναμείνωσιν ἐπὶ ὀκτὼ ἡμέρας τὴν ἀναχώρησιν τοῦ προσεχοῦς ἀτμοκινήτου. Καὶ καθυστέρει μὲν ἤδη ὁ κ. Φόγ εἰκοσσιτέσσαρας ὥρας, ἀλλ' ἡ βραδύτης αὕτη δὲν ἠδύνατο νὰ ἔχῃ δυσάρεστον ἐπήρειαν εἰς τὴν λοιπήν του ὁδοιπορίαν.

Τὸ ἀτμοκίνητον, ὅπερ διέπλεε τὸν Εἰρηνικὸν μεταξὺ Ἰοκοχάμας καὶ ἁγίου Φραγκίσκου, ἀντιπεκρίνετο ἀπ' εὐθείας πρὸς τὸ ἀτμόπλοιον ὅπερ κατέπλεεν ἐκ Χόγγ-Κόγγ, καὶ δὲν ἠδύνατο ν' ἀποπλεύσῃ πρὶν τοῦτο ἀφιχθῇ. Καὶ θὰ ἐπήρχετο μὲν βεβαίως ἐν Ἰοκοχάμᾳ εἰκοσιτεσσάρων ὡρῶν βραδύτης, ἀλλὰ κατὰ τὸν διάπλουν τοῦ Εἰρηνικοῦ, διαρκοῦντα εἴκοσι καὶ δύο ἡμέρας, εὔκολον ἦτο νὰ ἀνακτηθῇ ὁ ἀπολεσθεὶς χρόνος. Οὕτω λοιπὸν ὁ Φιλέας Φὸγ—πλὴν καθυστερήσεως εἰκοσιτεσσάρων ὡρῶν,—εὑρίσκετο ἐντὸς τῶν ὡρῶν τοῦ προγράμματός του, μετὰ τριάκοντα πέντε ἡμέρας ἀπὸ τῆς ἐκ Λονδίνου ἀναχωρήσεώς του.

Ἐπειδὴ δὲ τὸ *Καρνάτικ* ἔμελλε ν' ἀποπλεύσῃ τὴν ἐπαύριον μόνον κατὰ τὴν πέμπτην ὥραν τῆς πρωΐας, ὁ κ. Φὸγ εἶχεν ἐνώπιόν του δεκαέξ ὥρας, ὅπως ἀσχοληθῇ περὶ τῶν ὑποθέσεών του, δηλαδὴ τῶν ὑποθέσεων τῆς κ. Ἀουδά. Ἀποβὰς τοῦ ἀτμοκινήτου, προσέφερεν εἰς αὐτὴν τὸν βραχίονά του, καὶ τὴν ὡδήγησεν εἰς ἓν φορεῖον. Ἐζήτησε δὲ παρὰ τῶν κομιστῶν νὰ τῷ ὑποδείξωσιν ἓν ξενοδοχεῖον, καὶ οὗτοι ὠνόμασαν τὸ *Ξενοδοχεῖον τοῦ Συλλόγου*. Τὸ φορεῖον ἐκίνησεν, ἀκολουθούμενον ὑπὸ τοῦ Πονηρίδου, καὶ μετὰ εἴκοσι λεπτὰ ἔφθασεν εἰς τὸν προορισμόν του.

Τὰ προσήκοντα δώματα ἐμισθώθησαν διὰ τὴν νεαρὰν γυναῖκα, καὶ ὁ Φιλέας Φὸγ ἐμερίμνησεν, ὅπως ἔχῃ αὕτη πᾶν τὸ χρειῶδες. Εἶτα δὲ εἶπεν εἰς αὐτήν, ὅτι ἀπήρχετο ἀμέσως ν' ἀναζητήσῃ τὸν συγγενῆ της ἐκεῖνον, εἰς ὃν ἔμελλε νὰ τὴν παραδώσῃ ἐν Χόγγ-Κόγγ, καὶ συνάμα παρήγγειλεν εἰς τὸν Πονηρίδην νὰ παραμείνῃ ἐν τῷ ξενοδοχείῳ μέχρι τῆς ἐπιστροφῆς του, ἵνα μὴ μείνῃ μόνη ἡ κ. Ἀουδά.

Μετὰ ταῦτα ὁ εὐπατρίδης εἶπε καὶ τὸν ὡδήγησαν εἰς τὸ χρηματιστήριον, σκεφθεὶς ὅτι ἐκεῖ θὰ ἦτο βεβαίως γνωστὸν πρόσωπον ὁ ἔντιμος Ζεζέ, λογιζόμενος μεταξὺ τῶν πλουσιωτέρων ἐμπόρων τῆς πόλεως.

Ὁ μεσίτης, εἰς ὃν ἀπετάθη ὁ κ. Φόγ, ἐγνώριζε τῷ ὄντι τὸν Παρσίδην ἔμπορον. Ἀλλὰ πρὸ δύο ἐτῶν εἶχεν οὗτος καταλίπει τὸν Κίναν, πλουτήσας, καὶ μεταβῆ εἰς τὴν Εὐρώπην,—τὴν Ὁλλανδίαν ὡς ἐλέγετο—ὅπερ ἄλλως ἦτο εὐεξήγητον ὡς ἐκ τῶν πολλῶν σχέσεων, ἃς εἶχε μετὰ τῶν χωρῶν ἐκείνων κατὰ τὸ ἐμπορικὸν αὐτοῦ στάδιον.

Ἐπιστρέψας εἰς τὸ ξενοδοχεῖον ὁ Φόγ, ἐζήτησε πάραυτα τὴν ἄδειαν νὰ ἐμφανισθῇ πρὸ τῆς κ. Ἀουδά, καὶ χωρίς τινος προοιμίου ἀνεκοίνωσεν εἰς αὐτήν, ὅτι ὁ ἔντιμος κ. Ζεζὲ δὲν διέμενε πλέον ἐν Χόγγ-Κόγγ, ἀλλ' ὅτι πιθανῶς κατῴκει ἐν Ὁλλανδίᾳ.

Πρὸς ταῦτα οὐδὲν κατ' ἀρχὰς ἀπήντησεν ἡ κ. Ἀουδά, ἀλλ' ἔφερε τὴν χεῖρα εἰς τὸ μέτωπόν της κ' ἔμεινε σκεπτικὴ ἐπί τινας στιγμάς. Εἶτα δὲ διὰ τῆς γλυκείας της φωνῆς ἠρώτησε·

— Τί νὰ κάμω λοιπόν, κ. Φόγ;

— Ἁπλούστατον, ἀπήντησεν ὁ εὐπατρίδης. Νὰ ἐπανέλθετε εἰς τὴν Εὐρώπην.

— Ἀλλὰ δὲν ἠμπορῶ νὰ καταχρασθῶ περισσότερον. . .

— Δὲν καταχρᾶσθε, καὶ ἡ παρουσία σας δὲν ταράττει διόλου τὸ πρόγραμμά μου.—Πονηρίδη!

— Διατάξατε! ἀπεκρίθη ἐκεῖνος.

— Πήγαινε εἰς τὸ *Καρνάτικ*, καὶ πᾶρε τρεῖς κοιτῶνας.

Ὁ Πονηρίδης, περιχαρὴς ὅτι ἔμελλε νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν ὁδοιπορίαν του ἐν συνοδίᾳ τῆς νέας γυναικός, ἥτις ἦτο προσηνεστάτη πρὸς αὐτόν, κατέλιπεν εὐθὺς τὸ ξενοδοχεῖον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

Ὅπου ὁ Πονηρίδης δεικνύει ζωηρότερον τοῦ δέοντος ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τοῦ κυρίου του, καὶ τί ἐκ τούτου προέρχεται.

Τὸ Χόγγ-Κόγγ εἶνε μικρὰ νῆσος, ἧς παρέδωκε τὴν κατοχὴν εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἡ μετὰ τὸν πόλεμον τοῦ 1842 συνθήκη τοῦ Ναγκίγγ. Ἐντὸς ὅμως ὀλίγων ἐτῶν τὸ ἀποικιστικὸν τῆς Μεγάλης Βρετανίας πνεῦμα ἵδρυσεν ἐπ' αὐτῆς σπουδαίαν πόλιν καὶ ἐδημιούργησε τὸν λιμένα τῆς Βικτωρίας. Ἡ νῆσος αὕτη κεῖται κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ ποταμοῦ τῆς Καντῶνος, ἐξήκοντα δὲ μόνον μίλλια χωρίζουσιν αὐτὴν ἀπὸ τῆς πορτογαλλικῆς πόλεως τοῦ Μακάο, κειμένης ἐπὶ τῆς ἀντιπέραν ὄχθης τοῦ ποταμοῦ. Τὸ Χόγγ-Κόγγ ἔμελλεν ἀναγκαίως νὰ καταβάλῃ τὸ Μακάο ἐν πάλῃ ἐμπορικῇ, σήμερον δὲ τὸ πλεῖστον τῆς σινικῆς διαμετακομίσεως ἐνεργεῖται διὰ τῆς ἀγγλικῆς πόλεως. Βλέπων δέ τις τὰ νεώρια της, τὰ νοσοκομεῖά της, τὰς ἀποθήκας της, τὴν γοτθικήν της μητρόπολιν, τὸ διοικητήριον αὐτῆς καὶ τὰς λειοστρώτους ὁδούς της, ἤθελεν ὑποθέσει ὅτι πόλις τις ἐμπορικὴ τῆς κομητείας τοῦ Κέντ ἢ τοῦ Σώρρεϋ, διαδραμοῦσα τὴν ὑδρόγειον, ἀνεφύη εἰς τὸ ἄκρον αὐτὸ τῆς Κίνας, τοὺς ἀντίποδάς της σχεδόν.

Ὁ Πονηρίδης λοιπόν, τὰς χεῖρας ἔχων ἐντὸς τῶν θυλακίων του, μετέβη εἰς τὸν λιμένα τῆς Βικτωρίας, θεωρῶν τὰ φορεῖα, τὰ ἱστιοκίνητα δίτροχα ἁμάξια, ἐν χρήσει ἔτι ὄντα ἐν τῷ Οὐρανίῳ κράτει, καὶ ἅπαν τὸ πλῆθος τῶν Ἰνδῶν, Ἰαπώνων καὶ Εὐρωπαίων οἵτινες συνωθοῦντο διὰ τῶν ὁδῶν. Ὁ χρηστὸς νέος ἐπανέβλεπε σχεδὸν πάλιν τὴν Βομβάην, τὴν Καλκούταν καὶ τὴν Σιγγαπόρην. Ὑπάρχει οὕτως εἰπεῖν ὁρμαθός τις ἀγγλικῶν πόλεων κύκλῳ τῆς γῆς.

Ἔφθασε δὲ οὕτως εἰς τὸν λιμένα, ὅπου, κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ ποταμοῦ τῆς Καντῶνος, ἔβρυον ἀληθῶς πλοῖα παντὸς ἔθνους, ἀγγλικά, γαλλικά, ἀμερικανικά, ὁλλανδικά, πολεμικὰ καὶ ἐμπορικὰ σκάφη, σινικὰ καὶ ἰαπωνικὰ ἀκάτια, λέμβοι καὶ πλοιάρια παντοειδῆ, ἔτι δὲ καὶ ἀνθοφόρα ἐφόλκια, ἀποτελοῦντα οἱονεὶ κινητά τινα ἀνθοκομεῖα ἐπὶ τῶν κυμάτων. Περιπατῶν ἐκεῖ ὁ Πονηρίδης, παρετήρησεν ἱκανοὺς ἐγχωρίους γέροντας κιτρινοφοροῦντας, εἰσελθὼν δὲ εἰς σινικὸν κουρεῖον, ὅπως ξυρισθῇ κατὰ τὸν σινικὸν τρόπον, ἔμαθε παρὰ τοῦ κουρέως, λαλοῦντος ἀρκετὰ τὴν ἀγγλικήν, ὅτι οἱ γέροντες ἐκεῖνοι ἦσαν τοὐλάχιστον ὀγδοηκοντούτεις, καὶ ὅτι εἶχον ἐκ τῆς ἡλικίας των τὸ προνόμιον νὰ ἐνδύωνται κίτρινα, ὡς ὁ αὐτοκράτωρ. Τὸ πρᾶγμα ἐφάνη ἀστεῖον εἰς τὸν Πονηρίδην, χωρὶς νὰ γνωρίζῃ διατί.

Ξυρισθεὶς μετέβη εἰς τὴν ἐπιβάθραν τοῦ *Καρνάτικ*, εἶδε δ' ἐκεῖ, χωρὶς νὰ ἐκπλαγῇ διὰ τοῦτο, τὸν Φίξ περιπατοῦντα ἄνω καὶ κάτω, καὶ δεικνύοντα διὰ τῆς μορφῆς αὐτοῦ μεγίστην ἀδημονίαν.

— Ἐξαίρετα! διελογίσθη ὁ Πονηρίδης, οἱ κύριοι τοῦ Ἀναμορφωτικοῦ Συλλόγου εὑρίσκονται ἄσχημα.

Καὶ ἐπλησίασε τὸν Φίξ φαιδρῶς μειδιῶν, μηδὲ φαινόμενος ὅτι παρετήρει τὴν δυσαρέσκειαν τοῦ ἀστυνομικοῦ πράκτορος, ὅστις εὐλόγως κατηρᾶτο τῆς καταχθονίου τύχης ἥτις τὸν κατεδίωκεν. Οὐδὲν ἔνταλμα συλλήψεως εἶχεν ἀφιχθῆ. Τὸ ἔνταλμα ἔτρεχε προδήλως κατόπιν του, καί, μόνον ἂν οὗτος διέμενεν ἡμέρας τινὰς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, ἠδύνατο νὰ τὸν φθάσῃ. Ἀλλὰ τὸ Χόγγ-Κόγγ ἦν ἡ ἐσχάτη κατὰ τὴν περιοδείαν ἐκείνην ἀγγλικὴ πόλις καὶ ὁ κ. Φόγ διέφευγεν ὁριστικῶς τὰς χεῖράς του, ἂν δὲν κατώρθωνε νὰ τὸν κρατήσῃ ἐκεῖ ἐπί τινας ἡμέρας.

— Λοιπόν, κύριε Φίξ, ἀφεφασίσατε νὰ ἔλθετε μαζύ μας εἰς τὴν Ἀμερικήν; ἠρώτησεν ὁ Πονηρίδης.

— Ναί, ἀπεκρίθη ἐκεῖνος σφίγγων τοὺς ὀδόντας.

— Ἔτσι δά! ἀνεφώνησεν ὁ Πονηρίδης, διαρρηγνύμενος εἰς γέλωτα. Καλὰ τὸ ἔλεγα ἐγώ, ὅτι δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ μᾶς ἀποχωρισθῆτε. Ἐλᾶτε νὰ πάρετε τὸ εἰσιτήριόν σας, ἐλᾶτε!

Καὶ εἰσελθόντες ἀμφότεροι εἰς τὸ πρακτορεῖον, ἔλαβον τέσσαρας κοιτῶνας. Ἀλλ' ὁ ὑπάλληλος παρετήρησεν εἰς αὐτούς, ὅτι περατωθεισῶν τῶν ἐπισκευῶν τοῦ *Καρνάτικ*, τὸ ἀτμόπλοιον ἔμελλε ν' ἀναχωρήσῃ τὸ ἑσπέρας κατὰ τὰς ὀκτώ, καὶ οὐχὶ τὴν ἐπαύριον πρωΐαν, ὡς εἶχεν ἀναγγελθῆ.

— Πολὺ καλά! ἀπήντησεν ὁ Πονηρίδης. Αὐτὸ θ' ἀρέσῃ τοῦ κυρίου μου. Πηγαίνω νὰ τὸν εἰδοποιήσω.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὁ Φίξ ἔλαβεν ἔσχατόν τι μέτρον. Ἀπεφάσισε νὰ ὁμολογήσῃ πάντα εἰς τὸν Πονηρίδην, σκεφθείς, ὅτι αὐτὸ ἴσως ἦτο τὸ μόνον μέσον, ὅπως κρατήσῃ ἐπί τινας ἡμέρας τὸν Φιλέαν Φὸγ εἰς τὸ Χόγγ-Κόγγ.

Ἐξερχόμενος τοῦ πρακτορείου, προέτεινεν ὁ Φίξ εἰς τὸν σύντροφόν του νὰ εἰσέλθωσιν εἰς ἓν καπηλεῖον, ἵνα δροσισθῶσιν, ὁ δὲ Πονηρίδης, ἔχων καιρὸν διαθέσιμον, ἐδέχθη.

Οὕτως εἰσῆλθον ἀμφότεροι εἰς καπηλεῖόν τι

ἐπὶ τῆς προκυμαίας κείμενον καὶ ἱκανῶς ἐλκυστικὴν ἔχον τὴν ὄψιν. Ἦτο δ' αὐτὸ εὐρεῖα αἴθουσα, καλῶς κυτρεπισμένη, καὶ περιέχουσα εἰς τὸ βάθος τῆς κλίνην στρατοπέδου, μετὰ προσκεφαλαίων, ἐφ' ἧς κατέκειντό τινες κοιμώμενοι.

Τριακοντά τις θαμιστῶν ἐκάθηντο ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ ἐγγὺς λυγοπλέκτων τραπεζίων, καὶ ἄλλοι μὲν αὐτῶν ἐκένουν πώματα ζύθου ἀγγλικοῦ, ἄλλοι δὲ κοτύλας οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν καὶ οἱ πλεῖστοι ἐκάπνιζον ἀπὸ μακρῶν καπνοσυρίγγων ἐκ κοκκινοχώματος σφαιρίδια ὀπίου συνεζωωμένα μετὰ ῥοδελαίου. Ἐνίοτε ληθαργῶν τις καπνιστὴς ὠλίσθαινεν ὑπὸ τὴν τράπεζαν, οἱ δὲ ὑπηρέται τοῦ καταστήματος, ἀναλαμβάνοντες αὐτὸν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν ποδῶν, τὸν ἔφερον ἐπὶ τὴν κλίνην καὶ τὸν κατέθετον ἐγγὺς τῶν ἄλλων του συναδέλφων. Εἴκοσι δὲ περίπου τοιοῦτοι μέθυσοι, εἰς τὸν ἔσχατον εὑρισκόμενοι βαθμὸν τῆς ἀποκτηνώσεως, κατέκειντο ἐγγὺς ἀλλήλων.

Ὁ Φίξ καὶ ὁ Πονηρίδης ἐνόησαν, ὅτι εἶχον εἰσέλθει εἰς καπνιστήριον, φοιτώμενον ὑπὸ τῶν βλακωδῶν ἐκείνων, καπίσχυων, ἐλεεινῶν καὶ ἠλιθίων ὄντων, εἰς ἃ ἡ κάπηλος Ἀγγλία πωλεῖ κατ' ἔτος δικακοσίων ἑξήκοντα ἑκατομμυρίων ὀλέθριον φάρμακον, καλούμενον ὄπιον. Ἀπόβλητα ἀληθῶς ἑκατομμύρια, ἅτινα τελεῖ φόρον ἓν τῶν μυσαροτάτων ἐλαττωμάτων τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως.

Ἡ σινικὴ κυβέρνησις πολλάκις ἐπεδίωξε δι' αὐστηρῶν νόμων τὴν περιστολὴν τῆς καταχρήσεως ταύτης, ἀλλ' εἰς μάτην. Ἀπὸ τῶν πλουσίων, εἰς οὓς καὶ μόνους τὸ κατ' ἀρχὰς ἐπετρέπετο τοῦ ὀπίου ἡ χρῆσις, κατέβη βαθμηδὸν ἡ συνήθεια εἰς τὰς κατωτέρας τάξεις, καὶ οὐδεὶς πλέον ὑπῆρξε δυνατὸς περιορισμὸς τοῦ ὀλέθρου. Τὸ ὄπιον καπνίζεται πανταχοῦ καὶ πάντοτε ἐν τῷ μεσημβρινῷ κράτει. Ἄνδρες δὲ καὶ γυναῖκες εἰσὶν ἔκδοτοι εἰς τὸ οἰκτρὸν αὐτὸ πάθος, καὶ ἅπαξ συνειθίσαντες τὴν εἰσπνοὴν τοῦ ὀπίου, δὲν δύνανται πλέον νὰ τὸ στερηθῶσι, χωρὶς νὰ ὑποφέρωσιν ὀδυνηροτάτας τοῦ στομάχου συστολάς. Καλὸς καπνιστὴς δύναται νὰ καπνίσῃ ὀκτὼ σύριγγας τὴν ἡμέραν, ἀλλ' ἀποθνήσκει ἐντὸς πέντε ἐτῶν.

Εἰς ἓν λοιπὸν τῶν καταγωγίων τούτων, ἅτινα καὶ ἐν Χόγγ-Κόγγ εἰσὶ πολυάριθμα, εἰσῆλθον ὁ Φίξ καὶ ὁ Πονηρίδης, ὅπως δροσισθῶσι. Καὶ δὲν εἶχε μὲν χρήματα ὁ Πονηρίδης, ἀλλ' ἐδέχθη τὴν προσφορὰν τοῦ συντρόφου του, ἐπιφυλασσόμενος ν' ἀνταποδώσῃ ἐγκαίρως τὴν χάριν. Ἐζήτησαν δὲ δύο φιάλας *πόρτο*, ἃς μεγαλοπρεπῶς ἐτίμησεν ὁ Πονηρίδης, ἐνῷ ὁ Φίξ, ἐπιφυλακτικώτερος, παρετήρει προσεκτικώτατα τὸν σύντροφόν του, καὶ ἐλάλησαν περὶ διαφόρων πραγμάτων, ἰδίως δὲ περὶ τῆς εὐτυχοῦς ἰδέας τοῦ Φίξ, τοῦ νὰ ἐπιβιβασθῇ ἐπὶ τοῦ *Καρνάτικ*.

Γενομένου τοῦ λόγου περὶ τοῦ ἀτμοπλοίου τούτου, οὕτινος ἡ ἀναχώρησις εἶχεν ἐπιταχυνθῆ κατά τινας ὥρας, ὁ Πονηρίδης, κεκωθεισῶν ἤδη τῶν φιαλῶν, ἠγέρθη, ὅπως μεταβῇ πρὸς εἰδοποίησιν τοῦ κυρίου του.

Ἀλλ' ὁ Φίξ τὸν ἐκράτησε.

— Μίαν στιγμήν! εἶπε.

— Τί θέλετε, κύριε Φίξ;

— Ἔχω νὰ σοῦ ὁμιλήσω περὶ σπουδαίων πραγμάτων.

— Περὶ σπουδαίων πραγμάτων! ἀνεφώνησεν ὁ Πονηρίδης, ἀποπίνων σταγόνας τινας οἴνου, αἵτινες εἶχον μείνει εἰς τὸ βάθος τοῦ ποτηρίου του. Τὰ λέγομεν αὔριον· σήμερον δὲν ἔχω καιρόν.

— Μεῖνε, ὑπέλαβεν ὁ Φίξ. Πρόκειται περὶ τοῦ κυρίου σου.

Τοῦτο ἀκούσας ὁ Πονηρίδης, προσείδε μετὰ προσοχῆς τὸν εἰς αὐτὸν ἀποτεινόμενον· τῷ ἐφάνη δὲ παράδοξος ἡ ἔκφρασις τῆς μορφῆς τοῦ Φίξ, καὶ ἐκάθισε πάλιν.

— Τί ἔχετε λοιπὸν νὰ μοῦ εἰπῆτε; ἠρώτησε.

Ὁ Φίξ ἔθηκε τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ βραχίονος τοῦ συντρόφου του, καὶ ταπεινῶν τὴν φωνήν,

— Ἐμαντεύσατε ποῖος εἶμαι; ἠρώτησεν.

— Ἄλλο τίποτε! εἶπε μειδιῶν ὁ Πονηρίδης.

— Τότε λοιπὸν θὰ σᾶς ὁμολογήσω τὰ πάντα.

— Τώρα ποῦ τὰ γνωρίζω, ἀγαπητέ! Αὐτὸ δὰ εἶνε νόστιμον! Ἀλλ' ἂς ἦνε, δὲν πειράζει. Πρέπει ὅμως νὰ σᾶς εἴπω κ' ἐγώ, πρὶν εἰπῆτε σεῖς, ὅτι οἱ κύριοι αὐτοὶ ἐξοδεύονται τοῦ κάκου.

— Τοῦ κάκου! εἶπεν ὁ Φίξ· τόσον ἔξεύρεις, τόσον λές! Φαίνεται, ὅτι δὲν γνωρίζεις περὶ τίνος ποσοῦ πρόκειται!

— Πῶς δὲν γνωρίζω! Εἴκοσι χιλιάδες λίραις εἶνε!

— Πενῆντα καὶ πέντε χιλιάδες! ἐπανέλαβεν ὁ Φίξ, σφίγγων τὸν βραχίονα τοῦ γάλλου.

— Πῶς! ἀνέκραξεν ὁ Πονηρίδης· ἐτόλμησεν ὁ κ. Φόγ . . . πενῆντα πέντε χιλιάδας λίρας!.. Αἴ, τότε, τόσῳ περισσότερον πρέπει νὰ σπεύσω, προσέθηκεν, ἐγειρόμενος ἐκ νέου.

— Πενῆντα πέντε χιλιάδες λίραι εἶνε, ἐπανέλαβεν ὁ Φίξ, — παραγγέλλων μίαν φιάλην *βράνδυ*, καὶ ἀναγκάζων τὸν Πονηρίδην νὰ καθίσῃ ἐκ νέου—καὶ ἂν ἐπιτύχω, κερδίζω ἀμοιβὴν δύο χιλιάδων λιρῶν. Δέχεσαι τὰς πεντακοσίας, μὲ τὴν συμφωνίαν νὰ μὲ βοηθήσῃς;

— Νὰ σὲ βοηθήσω; ἀνέκραξεν ὁ Πονηρίδης, διαστέλλων ὑπερμέτρως τοὺς ὀφθαλμούς.

— Ναί! νὰ μὲ βοηθήσῃς νὰ κρατήσω ἐδῶ δι' ὀλίγας ἡμέρας τὸν κ. Φόγ.

— Καλὲ τί μοῦ λέγεις, ἀγαπητέ! εἶπεν ὁ Πονηρίδης. Δὲν εὐχαριστοῦνται λοιπὸν οἱ κύριοι αὐτοί, ὅτι ἔστειλαν κατάσκοπον εἰς τὸν αὐθέντην μου, ὅτι ὑποπτεύονται τὴν τιμιότητά του, ἀλλὰ θέλουν ἀκόμη νὰ τοῦ παρεμβάλουν καὶ

ἐμπόδια! Ὦ! ἐντρέπομαι, σὲ βεβαιόνω, εἰς λογαριασμόν των.

— Δὲν ἐννοῶ τί μοῦ λέγεις! εἶπεν ὁ Φίξ.

— Λέγω ὅτι αὐτὸ εἶνε ἀγένεια! Εἶνε λυσσεία, εἶνε γύμνωσις καθαρὰ τοῦ κ. Φόγ.

— Αὐτὸ καὶ ἡμεῖς ζητοῦμεν!

— Ἀλλ' αὐτὸ εἶνε σωστὴ ἐνέδρα! ἀνεφώνησεν ὁ Πονηρίδης, ζωηρότερος ὁλονὲν γινόμενος ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ βράνδυ, ὅπερ ἐκίρνα εἰς αὐτὸν ὁ Φίξ, καὶ ὅπερ ἐκεῖνος ἔπινεν ἀνεπαισθήτως. Ἐνέδρα σωστή! Ἀ! καὶ εἶνε καὶ ἄνθρωποι καθὼς πρέπει! καὶ συνάδελφοι!

Ὁ Φίξ δὲν ἐνόει πλέον τίποτε.

— Συνάδελφοι! ἀνέκραξεν ὁ Πονηρίδης, μέλη τοῦ Ἀναμορφωτικοῦ Συλλόγου! Μάθετε, κ. Φίξ, ὅτι ὁ αὐθέντης μου εἶνε τίμιος ἄνθρωπος, καὶ ἐννοεῖ νὰ κερδίσῃ τιμίως τὸ στοίχημά του.

— Ἀλλὰ τί λοιπὸν μὲ νομίζεις; ἠρώτησεν ὁ Φίξ, ἀτενίζων ἐπὶ τὸν Πονηρίδην.

— Τί σὲ νομίζω; Πράκτορα τῶν μελῶν τοῦ Ἀναμορφωτικοῦ Συλλόγου, ὅστις ἔλαβεν ἐντολὴν νὰ ἐξελέγξῃ τὸ δρομολόγιον τοῦ κυρίου μου, . . . πρᾶγμα λίαν ταπεινωτικόν! Δι' αὐτό, μολονότι ἐνόησα τὴν ἰδιότητά σας, δὲν εἶπα τίποτε εἰς τὸν κ. Φόγ.

— Δὲν γνωρίζει λοιπόν . . . ; ἠρώτησε ζωηρῶς ὁ Φίξ.

— Τίποτε, ἀπήντησεν ὁ Πονηρίδης κενῶν καὶ πάλιν τὸ ποτήριόν του.

Ὁ ἀστυνομικὸς ἐπιθεωρητὴς ἔφερε τὴν χεῖρα εἰς τὸ μέτωπον, διστάζων πρὶν ἢ ἀναλάβῃ τὸν λόγον. Τί νὰ πράξῃ; Ἡ πλάνη τοῦ Πονηρίδου ἐφαίνετο εἰλικρινής, ἀλλὰ καθίστα ἔτι δυσχερέστερον τὸ σχέδιόν του. Ὁ νέος οὗτος ὡμίλει προδήλως ἐν πλήρει καλῇ πίστει, οὐδ' ἦτο, ὡς εἶχε φοβηθῆ ὁ Φίξ, συνένοχος τοῦ κυρίου του.

— Λοιπόν, διελογίσθη, ἀφοῦ δὲν εἶνε συνένοχός του, θὰ μὲ βοηθήσῃ.

Οὕτως ἔλαβε πάλιν νέαν ἀπόφασιν ὁ ἀστυνομικὸς πράκτωρ, καθότι ἄλλως δὲν εἶχε καὶ καιρὸν πλέον νὰ περιμένῃ. Ἐκ παντὸς τρόπου ἔπρεπε νὰ κρατήσῃ τὸν κ. Φὸγ εἰς τὸ Χόγγ-Κόγγ.

— Ἄκουσε, εἶπεν ὁ Φίξ διὰ βραγχείας φωνῆς, ἄκουσέ με καλά. Δὲν εἶμαι ὅ,τι νομίζεις, δηλαδὴ πράκτωρ τῶν μελῶν τοῦ Ἀναμορφωτικοῦ Συλλόγου . . .

— Ἔτσι; εἶπεν ὁ Πονηρίδης, θεωρῶν αὐτὸν ἐμπαικτικῶς.

— Εἶμαι ἀστυνομικὸς ἐπιθεωρητής, ἐπιφορτισμένος ἀποστολὴν ὑπὸ τῆς Διευθύνσεως τῆς ἀστυνομίας τοῦ Λονδίνου.

— Σύ . . . ἀστυνομικὸς ἐπιθεωρητής.

— Μάλιστα, καὶ ἰδοὺ ἡ ἀπόδειξις, εἶπεν ὁ Φίξ, ἐξάγων ἔγγραφόν τι ἐκ τοῦ χαρτοφυλακίου του, καὶ δεικνύων εἰς τὸν σύντροφόν του διορισμὸν ὑπογεγραμμένον ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τῆς κεντρικῆς ἀστυνομίας.

Ὁ Πονηρίδης ἐθεώρει κατάπληκτος τὸν Φίξ, μηδὲ λέξιν δυνάμενος ν' ἀρθρώσῃ.

— Τὸ στοίχημα τοῦ κ. Φόγ, ὑπέλαβεν ἐκεῖνος, εἶνε στρατήγημα, τοῦ ὁποίου εἴθε θύματα, καὶ σὺ καὶ τὰ μέλη τοῦ Συλλόγου, διότι αὐτὸς εἶχε συμφέρον νὰ σᾶς κάμῃ συνενόχους χωρὶς νὰ τὸ γνωρίζετε.

— Ἀλλὰ διατί; ἀνέκραξεν ὁ Πονηρίδης.

— Ἄκουσε. Τὴν 28 παρελθόντος Σεπτεμβρίου κλοπὴ πεντήκοντα πέντε χιλιάδων λιρῶν διεπράχθη εἰς τὴν τράπεζαν τῆς Ἀγγλίας, ὑπὸ προσώπου τοῦ ὁποίου κατωρθώθη νὰ σημειωθῶσι τὰ χαρακτηριστικά. Ἰδοὺ δὲ ἡ σημείωσις των. Εἶνε ἀπαράλλακτα τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ κ. Φόγ.

— Καλὲ τί εἶνε αὐτά! ἀνεφώνησεν ὁ Πονηρίδης, κτυπῶν τὴν τράπεζαν διὰ τῆς στερρᾶς του πυγμῆς. Ὁ αὐθέντης μου εἶνε ὁ τιμιώτερος ἄνθρωπος τοῦ κόσμου.

— Ποῦ τὸ ἠξεύρεις; ἠρώτησεν ὁ Φίξ. Οὐδὲ κἂν τὸν γνωρίζεις. Ἐμβῆκες εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του τὴν ἡμέραν κατὰ τὴν ὁποίαν ἀνεχώρησε μὲ τόσην βίαν, χωρὶς σκεύη, μὲ μίαν πρόφασιν μόνον καὶ μ' ἓν κολοσσιαῖον ποσὸν χαρτονομισμάτων. Καὶ τολμᾷς νὰ ὑποστηρίζῃς ὅτι εἶνε τίμιος ἄνθρωπος!

— Μάλιστα! μάλιστα! ἐπανελάμβανε μηχανικῶς ὁ ταλαίπωρος νέος.

— Θέλεις λοιπὸν νὰ φυλακισθῇς καὶ σὺ ὡς συνένοχός του;

Ὁ Πονηρίδης ἐκράτει τὴν κεφαλήν του διὰ τῶν δύο χειρῶν. Ἡ μορφή του ἦτο ἀγνώριστος, καὶ δὲν ἐτόλμα πλέον ν' ἀτενίσῃ ἐπὶ τὸν ἀστυνομικὸν πράκτορα. Ὁ Φιλέας Φὸγ κλέπτης, αὐτός, ὁ σωτὴρ τῆς Ἀουδά, ὁ εὐγενὴς καὶ γενναῖος ἄνθρωπος! Καὶ ὅμως πόσα τεκμήρια ὑπῆρχον ἐναντίον του! Ὁ Πονηρίδης προσεπάθει ν' ἀποδιώξῃ τὰς ὀλισθαινούσας εἰς τὸν νοῦν του ὑποψίας, μὴ θέλων νὰ πιστεύσῃ εἰς τὴν ἐνοχὴν τοῦ κυρίου του.

— Τέλος πάντων τί θέλεις ἀπ' ἐμέ; εἶπε πρὸς τὸν ἀστυνομικὸν πράκτορα καταβάλλων ἐσχάτην προσπάθειαν ὅπως κρατηθῇ.

— Ἰδοὺ τί σὲ θέλω, ἀπήντησεν ὁ Φίξ. Παρηκολούθησα τὸν κ. Φὸγ ἕως ἐδῶ. Ἀλλὰ δὲν ἔλαβα ἀκόμη τὸ ἔνταλμα τῆς συλλήψεώς του, τὸ ὁποῖον ἐζήτησα ἀπὸ τὸ Λονδῖνον. Πρέπει νὰ μὲ βοηθήσῃς νὰ τὸν κρατήσω εἰς τὸ Χόγγ-Κόγγ. . .

— Ἐγώ! νὰ σέ. . .

— Καὶ μοιραζόμεθα οἱ δύο τὴν ἀμοιβὴν τῶν δύο χιλιάδων λιρῶν, τὰς ὁποίας ὑπεσχέθη ἡ τράπεζα τῆς Ἀγγλίας. . .

— Ποτέ! ἀπήντησεν ὁ Πονηρίδης, ὅστις ἠθέλησε νὰ ἐγερθῇ, ἀλλ' ἐπανέπεσεν, αἰσθανόμενος ὅτι ἐξέλειπον αὐτὸν συγχρόνως τό τε λογικόν του καὶ αἱ δυνάμεις του.

— Κύριε Φίξ, εἶπε τραυλίζων, καὶ ἀληθῆ ἂν ἦνε ὅσα μοῦ λέγεις, . . . καὶ κλέπτης ἂν ἦνε ὁ αὐθέντης μου . . . ποῦ δὲν τὸ παραδέχομαι . . . πάλιν . . . εἶμαι εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του . . . τὸν εἶδα γενναῖον καὶ καλόν . . . Νὰ τὸν προδώσω . . . ποτέ . . . δι' ὅλον τὸν κόσμον . . . τὸ χωριό μου . . . δὲν βγάζει προδότας. . .

— Ἀρνεῖσαι λοιπόν;

— Ἀρνοῦμαι.

— Ἂς ὑποθέσωμεν, ὅτι δὲν εἶπα τίποτε, καὶ ἂς πιοῦμεν!

— Ἂς πιοῦμεν!

Καὶ ὁ μὲν Πονηρίδης ἠσθάνετο ἐπὶ μᾶλλον κυριεύουσαν αὐτοῦ τὴν μέθην, ὁ δὲ Φίξ, ἐννοῶν ὅτι ἐκ παντὸς τρόπου ἔπρεπε ν' ἀποχωρήσῃ αὐτὸν τοῦ κυρίου του, ἠθέλησε νὰ καταστήσῃ αὐτὸν ἐντελῶς ἄχρηστον. Λαβὼν λοιπὸν μίαν τῶν ἐπὶ τῆς τραπέζης εὑρισκομένων ὀπιογεμῶν καπνοσυρίγγων, ἔθηκεν αὐτὴν εἰς τὴν χεῖρα τοῦ Πονηρίδου, ὅστις ἔφερεν αὐτὴν εἰς τὰ χείλη του, τὴν ἀνῆψε, καὶ ῥοφήσας μικρὸν ἐξ αὐτῆς, κατένευσε βαρεῖαν τὴν κεφαλὴν ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν τοῦ ναρκωτικοῦ.

— Τέλος πάντων! εἶπεν ὁ Φίξ, βλέπων τὸν Πονηρίδην ἀδρανῆ, ὁ κ. Φὸγ δὲν θὰ μάθῃ ἐγκαίρως ὅτι ἀναχωρεῖ τὸ *Καρνάτικ*, καὶ ἂν ἀναχωρήσῃ, θ' ἀναχωρήσῃ τοὐλάχιστον χωρὶς τὸν κατηραμένον αὐτὸν γάλλον.

Καὶ πληρώσας τὰ καταναλωθέντα ἐξῆλθε.

(Ἕπεται συνέχεια.)

Καθ' ἃ ὑπεσχέθημεν εἰς τοὺς ἡμετέρους ἀναγνώστας, μεταδίδομεν αὐτοῖς κατωτέρω τεμάχιόν τι ἐκ τῆς βραβευθείσης μεταφράσεως τοῦ κ. Ἀγγέλου Βλάχου τοῦ δράματος τοῦ Λέσιγγ «Νάθαν ὁ σοφός.»

Ἡ μετάφρασις τοῦ κ. Βλάχου δημοσιεύεται, ὡς μανθάνομεν, ὅσον οὔπω, χαίρομεν δὲ ὅτι ἡμεῖς πρῶτοι παρέχομεν τὰ πρωτότεια αὐτῆς εἰς τοὺς ἀναγνώστας τῆς Ἑστίας.

Ὁ «Νάθαν» θεωρεῖται ὡς τὸ ἄριστον τῶν δραματικῶν ἔργων τοῦ Λέσιγγ, εἰς οὗ τὰ κριτικὰ ἰδίως συγγράμματα ὀφείλεται ἡ ἀπὸ τοῦ ζυγοῦ τῆς γαλλικῆς μιμήσεως ἀπαλλαγὴ τῆς γερμανικῆς φιλολογίας καὶ ἡ ἐθνικωτέρα αὐτῆς διαμόρφωσις. Σκοπὸς τοῦ δράματος τούτου εἰδικὸς (πλὴν τοῦ γενικοῦ, ὃν προὐτίθετο ὁ Λέσιγγ δι' ὅλων αὐτοῦ τῶν δραματικῶν ἔργων, τοῦ νὰ ὑποδείξῃ δηλαδὴ τὴν προσήκουσαν ὁδὸν ἐν τῷ εἴδει τούτῳ τῆς ποιήσεως) εἶνε ἡ τῆς θρησκευτικῆς ἀνοχῆς ἤτοι ἀνεξιθρησκείας ὑπεραπολογία. Ὁ χριστιανισμός, ὁ ἰουδαϊσμὸς καὶ ὁ μωαμεθανισμός, διὰ τριῶν κυρίως προσώπων παριστάμενοι, ἀγωνίζονται τὸ πρῶτον πρὸς ἀλλήλους περὶ μεγαλείου καὶ γενναιοφροσύνης, εἶτα δὲ συμφιλιοῦνται ἐν τῇ τελευταίᾳ πράξει. Τὰ τρία ταῦτα πρόσωπα εἶνε εἷς Τοῦρκος, εἷς Ἰουδαῖος καὶ εἷς Ναΐτης.[1] Ὁ Τοῦρκος εἶνε ὁ Σουλτάνος Σαλαδῖνος παριστάμενος κατὰ τὴν παράδοσιν ὡς τύπος ἱπποτισμοῦ· ὁ νέος Ναΐτης περιβάλλεται πᾶσαν τὴν αὐστηρότητα καὶ τὰς λαμπρὰς ἀρετὰς τοῦ τάγματός του, ὁ δὲ Ἰουδαῖος Νάθαν παρίσταται ὡς σοφός, πεπειραμένος καὶ ἀγαθὸς γέρων, ὅστις πλουτήσας ἐκ τοῦ ἐμπορίου, διατίθησι γενναιοδώρως τὰ πλούτη του εἰς ἐλεῆ καὶ εὐεργεσίας. Φρονεῖ ὅτι πᾶσαι αἱ εἰλικρινεῖς θρησκευτικαὶ δοξασίαι εἶνε σεβασταί, καὶ εἰς πάντα ἐνάρετον ἄνθρωπον βλέπει τὴν εἰκόνα τοῦ Θεοῦ· ὁ χαρακτὴρ οὗτος παρίσταται ὑπὸ μεγάλην ἀπλότητα, καὶ τοι δὲ δὲν διαταράσσεται ὑπὸ μεγάλων παθῶν, συγκινεῖ ἰσχυρῶς. Ἐν τούτοις αἱ ἀρεταὶ αὗται δὲν προφυλάττουσι ποσῶς τὸν Νάθαν ἀπὸ τῶν διωγμῶν. Κινδυνεύει νὰ ἴδῃ ἁρπαζομένην παρ' αὐτοῦ τὴν νέαν, ἣν υἱοθέτησε καὶ περιέθαλψεν ἐκ γεννετῆς· ἡ θλῖψις του δὲ ἐπὶ τῷ ἐπικειμένῳ χωρισμῷ τὸν ἀναγκάζει νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι δὲν εἶνε πατήρ της, καὶ νὰ διηγηθῇ μετὰ περιπαθοῦς ἁπλότητος, πῶς τὸ πρῶτον ἀνέλαβε τὴν χριστιανὴν κόρην. Νύκτα τινὰ οἱ θρησκομανεῖς χριστιανοὶ κατασφάζουσιν ἐν Γάζῃ πάντας τοὺς ἰουδαίους καὶ ὁ Νάθαν βλέπει ἐνώπιόν του σφαζομένην τὴν σύζυγον αὐτοῦ καὶ καιόμενα τὰ ἑπτά του τέκνα. Ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας κεῖται πρηνὴς ἐν τῇ σποδῷ, καταρώμενος, βλασφημῶν καὶ ὀμνύων μῖσος ἀδιάλλακτον κατὰ τῶν χριστιανῶν. Ὅτε δὲ τέλος κατὰ μικρὸν ἀνακύπτει ἀπὸ τοῦ ἄλγους μοναχός τις προσέρχεται καὶ τὸν παρακαλεῖ ν' ἀναλάβῃ τὴν φροντίδα χριστιανοῦ βρέφους ἐγκατατελειμμένου, ὅπερ ὁ γέρων Ἰουδαῖος υἱοθετεῖ. Ἡ εὐσπλαγχνία τοῦ Νάθαν, διηγουμένου ταῦτα, τοσούτῳ μᾶλλον συγκινεῖ ὅσῳ ὁ Νάθαν προσπαθεῖ νὰ κρύψῃ τὸ αἴσθημά του. Ἡ μακροθυμία δὲ καὶ ἡ ὑπομονή του οὐδόλως ἐλαττοῦνται, καὶ τοι προσβάλλονται αἱ δοξασίαι του καὶ ἡ ὑπερηφανειά του, κατηγορουμένου ὅτι ἀνέθρεψε τὴν Ῥέκαν ἐν τῇ ἰουδαϊκῇ πίστει. Τέλος μετὰ πολλὰς περιπετείας καθίσταται γνωστὸν ὅτι ὁ Ναΐτης καὶ ἡ νέα θετὴ κόρη τοῦ ἰουδαίου εἶνε ἀδελφοί, ὁ δὲ Σουλτάνος θεῖος αὐτῶν.

Ἡ δημοσιευομένη κατωτέρω Ε' Σκηνὴ τῆς Β' πράξεως ἐκτίθησι τὴν πρώτην συνέντευξιν τοῦ Νάθαν καὶ τοῦ Ναΐτου, σώσαντος τὴν Ῥέκαν ἐκ πυρκαϊᾶς, ἀποφεύγοντος δὲ τέως πᾶσαν μετ' αὐτῆς συνέντευξιν καὶ πᾶσαν παρ' αὐτῆς ἔκφρασιν εὐγνωμοσύνης. Σ. τ. Δ.

ΠΡΑΞΙΣ Β'.—ΣΚΗΝΗ Ε'.

ΝΑΘΑΝ, καὶ μετ' ὀλίγον ΝΑΪΤΗΣ

ΝΑΘΑΝ

Σχεδὸν φοβοῦμ' αὐτὸν τὸν ἀγριάνθρωπον,
καὶ ἡ *τραχεῖα ἀρετή του* μὲ πτοεῖ.
Εἷς ἄνθρωπος ἐν τούτοις νὰ στενοχωρῇ
τοσοῦτον ἄλλον ἄνθρωπον!—Ἀ! ἔρχεται.
Μὰ τὸν Θεόν! ὁ νέος οὗτος φαίνεται
ἀνήρ. Μ' ἀρέσκει τ' ἀγαθὸν καὶ ἀλαζὸν
βλέμμα του, καὶ τὸ βῆμά του τὸ εὐσταθές.
Μικρὸς εἶν' ἴσως ὁ φλοιός του, . . . πλὴν μικρὸς
δὲν εἶνε ὁ πυρήν του βέβαια. Ἀλλὰ
κάπου ἐγὼ τοιοῦτον εἶδα πρόσωπον . . .
— Συγγνώμην, Φράγκε εὐγενῆ!

ΝΑΪΤΗΣ

Τί πρᾶγμα; τί;

ΝΑΘΑΝ

Μὲ συγχωρεῖτε, ἂν . . .

ΝΑΪΤΗΣ

Τί, ἰουδαῖε, τί;

Temple, ἤτοι Ναός, ἐννοεῖται δὲ ἡ ἐκκλησία τοῦ Παναγίου Τάφου ἐν Ἱεροσολύμοις.

1. Ναΐται (Templiers) ἦσαν τάγμα θρησκευτικὸν καὶ ἱπποτικόν, ἱδρυθὲν τῷ 1128 ὑπό τινων εὐπατριδῶν, ὁρκισθέντων νὰ ὑπερασπίζωσι τοὺς εἰς Παλαιστίνην πορευομένους εἰς προσκύνησιν τοῦ Ἁγίου Τάφου. Τὸ τάγμα τοῦτο κατηργήθη τῷ 1314, ὅτε πάντες μὲν οἱ ἐν Γαλλίᾳ Ναΐται συνελήφθησαν ἀδίκως, ὁ δὲ μέγας αὐτῶν μάγιστρος Ἰάκωβος Molay μετά τινων τῶν προὐχόντων τοῦ τάγματος ἐκάη ζῶν. Ἡ λέξις ἐξ ἧς ὠνομάζοντο εἶνε

ΝΑΘΑΝ

. . . Ἔχω τὴν τόλμην νὰ σᾶς ὁμιλήσω . . .

ΝΑΪΤΗΣ

Μὴ νὰ σ' ἐμποδίσω δύναμαι ; Ὁμίλει· πλὴν
ὄχι πολλά.

ΝΑΘΑΝ

Σταθῆτε ! μὴ παρέρχεσθε
τόσον ταχέως καὶ περιφρονητικῶς
ἐνώπιον ἐκείνου, ὅστις διαρκῆ
εὐγνωμοσύνην σᾶς ὀφείλει.

ΝΑΪΤΗΣ

Πῶς αὐτό ;
— Ἄ ! τὸ μαντεύω ! Εἶσαι ἴσως . . .

ΝΑΘΑΝ

Λέγομαι
Νάθαν· τῆς κόρης πατὴρ εἶμαι, ἣν ὑμῶν
ἡ γενναιότης ἔσωσεν ἐκ τῶν φλογῶν.
Κ' ἔρχομαι. . .

ΝΑΪΤΗΣ

Νὰ μ' εὐχαριστήσῃς ; Περιττόν !
Πολλὰς ὡς τώρα δυστυχῶς ὑπέφερα
εὐχαριστήσεις διὰ τὸ μικρὸν αὐτὸ
πρᾶγμα. Καμμίαν εὐχαρίστησιν λοιπὸν
δὲν μοῦ ὀφείλεις. Μήπως ἤξευρα ἐγώ,
ὅτι ἐκεῖν' ἡ κόρη ἦτο ἡ θυγάτηρ σου ;
Καθῆκον τοῦ ναύτου εἶνε πάντοτε
νὰ τρέχ' εἰς τοῦ τυχόντος τὴν βοήθειαν,
ὁσάκις κινδυνεύει· καὶ ἐκτὸς αὐτοῦ
μοῦ ἦτο τότε μέγα βάρος ἡ ζωή.
Ὥστε προθύμως, εὐχαρίστως ἔδραξα
τὴν εὐκαιρίαν, καὶ τὴν ἐκινδύνευσα
διὰ νὰ σώσω ἄλλην, ἔστω ἡ ζωὴ
ἂν ἦτο ἰουδαίας.

ΝΑΘΑΝ

Μέγα ! μέγα . . . πλὴν
φρικῶδες ! Ὅμως ἐννοῶ τοὺς λόγους σας.
Τὸ μετριόφρον μεγαλεῖον κρύπτεται
ὑπὸ τὴν φρίκην ἵνα μὴ θαυμάζεται !
Ἀλλά, ἐὰν τὸν φόβον ἀποστρέφεται
τοῦ θαυμασμοῦ, . . . αἴ ! ποῖον θέλει ἄρά γε ;
—Ἐὰν δὲν ἦσθε ξένος καὶ αἰχμάλωτος,
ἱππότα μου, βεβαίως τόσον τολμηρῶς
δὲν θὰ ἠρώτων. Λέγετε, προστάξατε, . . .
τί δύναμαι νὰ πράξω διὰ σᾶς ;

ΝΑΪΤΗΣ

Οὐδέν !

ΝΑΘΑΝ

Πλούσιος εἶμαι !

ΝΑΪΤΗΣ

Ἰουδαῖος πλούσιος
δὲν εἶνε διὰ τοῦτο καὶ καλλίτερος
τῶν ἄλλων.

ΝΑΘΑΝ

Ἂν ἐν τούτοις ἔχῃ κἄτι τί
καλλίτερόν των,—πλούτῳ—δύνασθε, θαρρῶ,
νὰ τὸ ὠφεληθῆτε.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἔστω, δὲν ἀρνοῦμ' αὐτό.
Καὶ δὲν ἀρνοῦμαι χάριν τοῦ μανδύου μου.
Ὅταν τριβῇ τοσοῦτον, ὥστ' ἀδύνατος
νὰ γείνῃ ἡ ῥαφὴ καὶ τὸ ἐμβάλλωμα,
ἔρχομαι τότε, καὶ δανείζομ' ἀπὸ σὲ
διὰ τὸν νέον, ὕφασμα ἢ χρήματα.
Μὴ σκυθρωπάζῃς τόσον. Ἔσο ἥσυχος.
Δὲν εἶν' ἀκόμη εἰς τὰ τελευταῖά του.
Κρατεῖ ἀκόμη, βλέπεις, ἀρκετά. Αὐτὴ
ἡ ἄκρα μόνον ἔχει μίαν ἀσχημην
κηλίδα. Εἶνε καύσιμον. Τὸ ἔπαθεν
ὅτ' ἔσωσα τὴν κόρην σου ἀπὸ τὸ πῦρ.

ΝΑΘΑΝ

(βράττων τὴν ἄκραν τοῦ μανδύου του καὶ θεωρῶν αὐτήν)
Περίεργον ! Ἓν καύσιμον, μία κηλὶς
καλλίτερα νὰ λέγῃ περὶ τοῦ ἀνδρὸς
παρὰ τὸ ἴδιόν του στόμα. Ἤθελα
νὰ τὴν φιλήσω τώρα τὴν κηλίδ' αὐτήν.
— Μὲ συγχωρεῖτε ! δὲν τὸ ἤθελα.

ΝΑΪΤΗΣ

Τί ; τί ;

ΝΑΘΑΝ

Ἔσταξ' ἐν δάκρυ ! . . .

ΝΑΪΤΗΣ

Δὲν πειράζει τίποτε.
Τόσαι σταγόνες ἔπεσαν ἐπάνω του
ὡς τώρα . . . (πλὴν νὰ μὲ ταράττῃ ἤρχισεν
αὐτὸς ὁ ἰουδαῖος).

ΝΑΘΑΝ

Ὦ ! ἂν εἴχατε
τὴν καλωσύνην, τὸν μανδύαν σας αὐτὸν
νὰ στείλετ' ἄπαξ εἰς τὴν κόρην μου.

ΝΑΪΤΗΣ

Πρὸς τί ;

ΝΑΘΑΝ

Κ' ἐκείνη νὰ φιλήσῃ τὴν κηλίδ' αὐτήν,
ἀφοῦ τὰ γόνατά σας μάτην πρὸ καιροῦ
ἐπιθυμεῖ νὰ σφίγξῃ μὲ τὰς χεῖράς της.

ΝΑΪΤΗΣ

Πλὴν . . Ἰουδαῖε . . .—Νάθαν ὀνομάζεσαι ;—
Πλὴν . . Νάθαν—εἶνε ἀληθῶς οἱ λόγοι σου
πολὺ καλοί . . . ὀλίγοι, καὶ μὲ ἔννοιαν.
Εἶμ' εἰς ἀμηχανίαν . . .—Εἶν' ἀλήθεια . .
πῶς . . ἤθελα . . .

ΝΑΘΑΝ

Κρυφθῆτε, . . προσποιήθητε, . .
ὅπως καὶ ὅσον θέλετε. Σᾶς ἐννοῶ.
Ἡ ἀγαθότης καὶ ἡ τιμιότης σας
φιλόφρων νὰ φανῆτε δὲν ἐπέτρεπον.
Ἡ κόρη ἦτο ὅλη αἴσθημ' ἀφ' ἑνός·
ὁ γυναικεῖος πρεσβευτής της πρόθυμος
εἰς ὅλα ἀφ' ἑτέρου . . . κ' ἔλειπ' ὁ πατὴρ
μακράν. Σεῖς μόνος τότ' ἐπροστατεύσατε
τὸ ἀγαθόν της ὄνομα, κ' ἐφύγετε
τὸν πειρασμόν, τὴν νίκην ἀποφεύγοντες.
Καὶ δι' αὐτὸ ἀκόμη σᾶς εὐγνωμονῶ.

ΝΑΪΤΗΣ

Ὁμολογῶ, γνωρίζεις πῶς ὀφείλουσι
νὰ σκέπτωντ' οἱ ναῦται.

ΝΑΘΑΝ

Πῶς ; μόνον αὐτοί ;
Ὀφείλουν μόνον ; καὶ τ' ὀφείλουν, ἐπειδὴ
τοῦ τάγματός των εἶν' αὐτὸ παράγγελμα ;
Ἐγὼ ἠξεύρω, οἱ χρηστοὶ πῶς σκέπτονται,
κ' ἠξεύρω, ὅτι εἶνε πανταχοῦ χρηστοί !

ΝΑΪΤΗΣ

Ἀλλά, ἐλπίζω, μέ τινας διαφοράς.

ΝΑΘΑΝ

Χρωμάτων, ἐνδυμάτων, ἀναστήματος.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἀλλ' εἶνε ὅμως, πού ὀλίγοι, πού πολλοί.

ΝΑΘΑΝ

Δὲν εἶν' αὐτὴ σπουδαία ἡ διαφορά.
Ὁ ἄνθρωπος ὁ μέγας θέλει γῆν πολλὴν
παντοῦ· καὶ ὅταν τύχουν πλείονες ὁμοῦ,
ὡς πυκνοφυτευμένα δένδρα, θραύουσιν
ὁ εἷς τοὺς κλάδους τοῦ πλησίον. Μέτριοι,
ὅπως ἡμεῖς, ὑπάρχουν ἄφθονοι παντοῦ.
Ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ προπηλακίζωσιν
ὁ εἷς τὸν ἄλλον· πρέπει ἥσυχα
ὁ κλάδος μὲ τὸν ἄλλον κλάδον νὰ συζῇ,
καὶ τὸ μικρὸν τῆς κορυφῆς κλωνάριον
νὰ μὴ φαντάζετ' ὅτι δὲν ἐφύτρωσε
κ' ἐκεῖνο ἀπὸ χῶμα.

ΝΑΪΤΗΣ

Ὠραιότατα !
Ἠξεύρεις ὅμως ποῖος πρῶτος τῶν λαῶν
ἐπροπηλάκισ' ἄλλους ; ποῖος πρώτιστα
λαὸς ὠνόμασ' ἑαυτὸν τὸν ἐκλεκτὸν
λαόν ; Πῶς θέλεις τώρα ; Ἂν δὲν τὸν μισῶ,
δύναμαι ὅμως νὰ μὴ τὸν περιφρονῶ
δι' αὐτὴν ὅλην τὴν ἀλαζονείαν του ;
Ἀλαζονείαν, ἣν ἐκλυρηδότησεν
εἰς πάντα μουσουλμάνον καὶ χριστιανόν :
ὅτ' εἶνε μόνος ὁ θεός του ἀληθής ;
Θαυμάζεις ἴσως, πῶς ἐγώ, χριστιανός,
καὶ μάλιστα ναύτης, οὕτως ὁμιλῶ.
Πλὴν πότε, ποῦ, ἂν ὄχι τώρα καὶ ἐδῶ
μυσαρωτέρα κατεφάν' ἡ εὐλαβὴς
αὐτὴ μανία, καθ' ἣν ἕκαστος φρονεῖ
ὅτ' εἶνε ὁ θεός του ὁ καλλίτερος,
καὶ θέλει τὸν θεόν του τὸν καλλίτερον
αὐτόν, νὰ ἐπιβάλῃ εἰς ὁλόκληρον
τὸν κόσμον ;—Ὅστις τώρα τέλος καὶ ἐδῶ
τοὺς ὀφθαλμούς του δὲν ἀνοίξῃ εἰς τὸ φῶς . . .
—Πλὴν τί μὲ μέλει ; Ἀδιάφορον. Τυφλὸς
ἂς μείνῃ ὅστις θέλει.—Σὺ λησμόνησε
ὅ,τ' εἶπα. Ἄφησέ με.

(θέλει νὰ φύγῃ)

ΝΑΘΑΝ

Δὲν ἠξεύρετε,
πῶς ἔτι μᾶλλον τώρα θὰ προσκολληθῶ
εἰς σᾶς ; Ἐλᾶτε . . . πρέπ' ἡμεῖς νὰ ἤμεθα
φίλοι. Περιφρονεῖτε, ὅσον θέλετε,
τὸ ἔθνος μου· κανείς μας δὲν ἐξέλεξε
τὸ ἔθνος του, καὶ οὔτε σεῖς οὔτε ἐγὼ
τὸ ἔθνος μας ἀποτελοῦμεν. Ἔπειτα,
τί λέγετ' ἔθνος ; Εἶνε οἱ χριστιανοὶ
καὶ οἱ ἑβραῖοι ἀρά γε πλειότερον
χριστιανοὶ κ' ἑβραῖοι παρὰ ἄνθρωποι ;
—Τί εὐτυχία, ἂν καὶ σεῖς ἱππότα μου
εἶς εἶσθε ἐξ ἐκείνων, οὓς ἀρκεῖ αὐτὸ
καὶ μόνον, ὅτι ὀνομάζοντ' ἄνθρωποι.

ΝΑΪΤΗΣ

Εἶμ' ἐξ ἐκείνων, Νάθαν ! ναί, μὰ τὸν Θεόν !
Δός με τὴν χεῖρά σου. Ἐντρέπομ' ἀληθῶς,
ὅτι ἐπὶ στιγμὴν σὲ παρεγνώρισα.

ΝΑΘΑΝ

Ἐγὼ ἐξ ἐναντίας χαίρω δι' αὐτό.
Εἰς τὰ κοινὰ σπανίως ἀπαντᾶταί τις.

ΝΑΪΤΗΣ

Ἀλλὰ δυσκόλως λησμονεῖ τὰ σπάνια.

ΣΠΟΥΔΑΣΤΟΥ ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ

Ἐν Μονάχῳ, 31 Μαρτίου 1879.

Β'

Ἡ μεγάλη ἑβδομάς.—Ἑρνέστος Ῥενάν.—Σαφὴ ἑρμηνεία.—Ἐφαρμογαὶ τηλεφώνου.—Ἀποτυχία Ἤδισσων.—Ἐκδρομὴ εἰς τὸν πόλον δι' ἀεροστάτου.—Ἐξερεύνησις Ἀφρικῆς.—Ὁ γῦρος τῆς γῆς.

Τὴν ἑωλοκρασίαν τῆς ζυθοποτικῆς πανηγύρεως τοῦ Σωτῆρος, διεδέχθη κατάνυξις καὶ προσευχή. Ἐπέστη ἡ μεγάλη ἑβδομάς, καὶ εὐλαβὲς πλῆθος πληροῖ τὰς ἐκκλησίας, ἐν αἷς μουσικὴ σεμνὴ καὶ ἐπιβάλλουσα ἐξαίρει τὸν νοῦν καὶ φέρει εἰς συντριβὴν τὴν καρδίαν. Αἱ τελεταὶ τῆς μεγάλης ἑβδομάδος ἐνέχουσι καὶ ἐνταῦθα οὐ σμικρὸν ἐνδιαφέρον, ἂν καὶ τὸ Μόναχον ὑπολείπεται ἄλλων καθολικῶν πόλεων κατὰ τὴν λαμπρότητα καὶ τὸ περίεργον αὐτῶν. Κυρίως δ' ἄρχονται κατὰ τὴν μεγάλην Πέμπτην, τὴν *πρασίνην* ἐπικαλουμένην (Gründonnerstag), καθ' ἣν σιγῶσιν οἱ κώδωνες τῶν ἐκκλησιῶν, διότι μεταβαίνουσιν ἐπὶ πτερύγων ἀνέμων εἰς Ῥώμην, ἵνα εὐλογηθῶσιν ὑπὸ τοῦ Πάπα, καὶ μόλις τὴν ἑσπέραν τοῦ Σαββάτου ἐπιστρέφουσιν ἐκεῖθεν. Τὴν πρωΐαν τῆς Πέμπτης τελεῖται ἐν τοῖς ἀνακτόροις πανηγυρικῶς ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ αὐλάρχου ἡ πλύσις τῶν ποδῶν δώδεκα πρὸς τοῦτο ἐκλελεγμένων γερόντων, ὑποκρινομένων τοὺς Ἀποστόλους. Οἱ ἐφετεινοὶ εἶχον ἐν συνόλῳ ἡλικίαν ἐτῶν 1074. Ἀφ' οὗ ἔπλυνε τοὺς πόδας των εἰς τῶν ἀνωτέρων κληρικῶν, ἐνέδυσαν αὐτοὺς νέα ἱμάτια καὶ τοὺς ἀπέπεμψαν μετὰ δώρων. Ἡ παρῳδία αὕτη τοῦ μυστικοῦ δείπνου εἶνε συνήθης εἰς τὰ καθολικὰ ἔθνη, κατ' ἐξοχὴν δὲ μεγαλοπρεπέστατα τελεῖται ἐν Ῥώμῃ ὑπὸ τοῦ Πάπα, καὶ ἐν Βιέννῃ ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος. Ἐτελεῖτο δὲ καὶ ἐν τῇ ἀνατολικῇ ἐκκλησίᾳ ὑπὸ

τῶν βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων, καὶ μέχρι τοῦ νῦν διατηρεῖται ἐν τοῖς πατριαρχείοις Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ἱεροσολύμων.

Τὴν Παρασκευὴν ὁ ἐπιτάφιος. Ὁ κυριώτατος βωμὸς τῶν ἐκκλησιῶν κοσμεῖται λαμπρῶς· οἱ τοῖχοι καλύπτονται διὰ μελανῶν καταπετασμάτων, ἄνθη καὶ φυτὰ τίθενται φιλοκάλως πέριξ σπηλαίου τεχνητοῦ, ὑπεράνω δὲ πάντων τὸ χρυσοῦν σκεῦος, ἐν ᾧ ἡ θεία εὐχαριστία, ἀνταναχλῶν τὰς ἀκτῖνας μυρίων κηρίων. Ἐν τῷ σπηλαίῳ κατάκειται κήρινον ὁμοίωμα τοῦ Ἰησοῦ. Οἱ καιροὶ φαίνεται μεγάλως μετεβλήθησαν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν ἀντὶ κηρίνου ὁμοιώματος, ἄνθρωπος ζῶν, ὑποκρινόμενος τὸν ἐσταυρωμένον, κατεκλίνετο ἐν τῷ τάφῳ, καὶ καθ' ἣν—κατὰ τὰ τέλη τῆς παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος—ὁ πρόεδρος τῆς ἐνταῦθα ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν δὲν ἀπηξίου νὰ καταλάβῃ τὴν θέσιν ταύτην καὶ ἐπὶ ὥρας ὁλοκλήρους νὰ προσποιηθῇ τὸν τεθνεῶτα, ὡς βεβαιοῖ ἀνήρ, οὗ ἡ μαρτυρία μέγα ἔχει κῦρος, ὁ Εἰρηναῖος Θείρσιος. Νῦν ἀνθρώπους ἐπέχοντας θέσιν κηρίνων ὁμοιωμάτων εἶδον μόνον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς αὐτῆς. Θεράποντες δύο, φέροντες στολὴν πολεμιστῶν τοῦ μεσαίωνος, ἵσταντο παρὰ τὸν τάφον σιωπηλοὶ καὶ ἀκίνητοι, στηριζόμενοι εἰς τὰ μακρὰ δόρατά των. Οὐδέποτε θὰ ἐπίστευον ὅτι ἦσαν ζωντανοί, ἂν μὴ ἐπταρνύζετο ὁ ἕτερος τούτων· ἀπερίγραπτοι εἰσὶν οἱ ἀγῶνες, οὓς ὁ ταλαίπωρος κατέβαλλε διὰ νὰ μὴ πάθῃ τὸ ἐξευτελιστικὸν ἐκεῖνο πάθημα· ἀλλ' ἐπὶ τέλους δὲν τὸ κατώρθωσε, καὶ ἐπταρνύσθη.

Εἴς τινας ἐκκλησίας τῆς πόλεως ταύτης, ἐμμενούσας εἰς τὰς ἀρχαίας παραδόσεις, ἡ διακόσμησις τοῦ ἐπιταφίου εἶναι ποικιλωτέρα. Παρὰ τὸν τάφον εὑρίσκεται καὶ ὁ σταυρός, καὶ αἱ κλίμακες, καὶ ἡ λόγχη ἡ πλήξασα τὴν πλευρὰν τοῦ Ἰησοῦ, καὶ μία λεκάνη, παριστῶσα πιθανῶς τὴν ἐκ τῆς πληγῆς ροὴν αἵματος καὶ ὕδατος, καὶ κολοσσιαῖος ξύλινος ἀλέκτωρ, ὁ τοῦ ἀποστόλου Πέτρου. Πάντα δὲ ταῦτα περιφέρονται ἐνίοτε καὶ ἐκτὸς τῶν ἐκκλησιῶν ἐν πομπῇ, προστιθεμένων καὶ ξυλίνων συμπλεγμάτων, παριστώντων τὰ πάθη τοῦ Χριστοῦ, βασταζομένων δὲ ὑπὸ ὄχλου ἀχθοφόρων.

Τὴν ἑσπέραν τοῦ μεγάλου Σαββάτου οἱ κώδωνες ἐπιστρέψαντες ἠχοῦσι χαρμοσύνως, προσκαλοῦντες τοὺς πιστοὺς νὰ τελέσωσι τὴν Ἀνάστασιν. Ἐν μιᾷ τῶν πρωτευουσῶν ἐκκλησιῶν, τῇ τοῦ ἁγίου Λουδοβίκου, ἡ ἱεροτελεγία ποικίλλεται καὶ διὰ παραδόξου τινὸς θεάματος. Ἐπιστάσης τῆς ὥρας τῆς ἀναστάσεως, κρούεται ἐν σήμαντρον, οἱ ἐκκλησιαζόμενοι κλίνουσι γόνυ πάντες, ὁ τάφος καὶ τὸ κήρινον ὁμοίωμα ἀφανίζονται, ἀντ' αὐτῶν δὲ ἀναπηδᾷ διὰ μηχανισμοῦ ξύλινον ἄγαλμα τοῦ Χριστοῦ, κρατοῦν σημαίαν ἐν τῇ δεξιᾷ.

Οὕτω δὲ λήγουσιν αἱ ἑορταί, καὶ δύναταί τις εἰπεῖν ὅτι σχεδὸν δὲν ἐπεκτείνονται πέραν τῆς ἐκκλησίας. Τὸ ἄρρητον ἐκεῖνο γόητρον, ὅπερ ἐνέχουσι παρ' ἡμῖν, ἐν τοῖς κόλποις τῆς οἰκογενείας κυριώτατα πανηγυριζόμεναι, στενώτατα δὲ συνδεόμεναι καθόλου μετὰ τοῦ βίου τοῦ λαοῦ, παρατηρεῖται ἐνταῦθα μόνον κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Χριστουγέννων, τὴν κατ' ἐξοχὴν ἑορτὴν τῶν βορείων λαῶν.

***

Ἡμέρας τινὰς πρὸ τοῦ Πάσχα, ἐτελέσθη ἐν Παρισίοις ἡ εἰσαγωγὴ εἰς τὴν γαλλικὴν ἀκαδημίαν τοῦ διασήμου συγγραφέως τοῦ βίου τοῦ Ἰησοῦ Ἐρνέστου Ρενάν. Ὁ νέος ἀκαδημαϊκὸς ἀπήγγειλε κατὰ τὰ εἰθισμένα ἐγκώμιον τοῦ προκατόχου του, τοῦ ἐγκρίτου φυσιοδίφου Κλευδίου Βερνάρδου· προοιμιαζόμενος δέ, ἐξῆρε τὸ πνεῦμα τῆς ἀμεροληψίας καὶ τῆς εὐθυκρισίας, ὅπερ ἐνέπνευσε πάντοτε τὰς ἀποφάσεις τῆς ἀκαδημίας, καὶ οὗ ἕνεκα τὸ ἵδρυμα τοῦ καρδιναλίου Ρισιελιὲ κατέσχε περίβλεπτον θέσιν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ πολιτισμοῦ. Καὶ τῷ ὄντι, ἡ γαλλικὴ ἀκαδημία καὶ κατὰ τὴν παρελθοῦσαν ἑκατονταετηρίδα καὶ κατὰ τὴν παροῦσαν, περιφρονοῦσα τὰς ἀπαιτήσεις τῶν ἰσχυρῶν καὶ τὰς ὁδοὺς τοῦ μέλλοντος προπαρασκευάζουσα, ἐδέχθη πάντοτε προθύμως εἰς τοὺς κόλπους της πάντα ἔξοχον συγγραφέα καταδιωκόμενον. Ἐπὶ Λουδοβίκου τοῦ ΙΕ', ἀπορρίψασα τὸν ἡγεμονίδην Κονδέ, ἐξελέξατο τὸν Μαλὲρβ, τὸν φίλον τοῦ ἀναμορφωτοῦ οἰκονομολόγου Τυργώ, καὶ ἐν τῷ κατὰ τῶν ἐγκυκλοπαιδικῶν διωγμῷ ἀνέῳξε τὰς πύλας αὐτῆς εἰς τὸν κορυφαῖον τούτων, τὸν D'Alembert. Ἀργότερον δέ, ἐπὶ Λουδοβίκου τοῦ ΙΓ', ἀπέδω τιμὰς πανηγυρικὰς εἰς τὸν Βολταῖρον κατὰ τὴν ἐπιστροφήν του εἰς Παρισίους, ἐπὶ τῆς πρώτης αὐτοκρατορίας δὲν ἐδίστασε νὰ ἐκλέξῃ τὸν Chateaubriand, καὶ ἐπὶ τῶν μετέπειτα δυναστειῶν πολλοὺς φιλελευθέρους καὶ ἀντιπολιτευομένους. Οὕτω δὲ ἡ γαλλικὴ ἀκαδημία ἀνῆλθεν εἰς περιωπὴν ἀνωτέραν τῶν ἄλλων ἀκαδημιῶν, ἑκάστη δὲ νέα ἐκλογὴ μελῶν αὐτῆς διεγείρει τὸ ἐνδιαφέρον οὐ μόνον πάσης τάξεως τῆς γαλλικῆς κοινωνίας, ἀλλὰ καὶ παντὸς ξένου λογίου.

Εἰς τὸν Ρενὰν ἀπήντησεν ἕτερος ἀκαδημαϊκός, ὁ Μεζιὲρ, ὁ ὁποῖος μετὰ πολλοὺς ἐπαίνους ἐκάκισεν αὐτόν, ὅτι ἐν τοῖς ἱστορικοῖς αὐτοῦ ἔργοις χορηγεῖ ἐνίοτε μείζονα χῶρον εἰς τὴν πλουσίαν αὐτοῦ φαντασίαν ἢ εἰς τὴν ἱστορικὴν ἀκρίβειαν. Μία περικοπὴ τῆς προσλαλιᾶς ταύτης, ἐν ᾗ ὁ Ρενὰν κατεκρίνετο ὡς εἰκονίσας τὸν ἀπόστολον Παῦλον δύσμορφον, ἄνευ βασίμου τινὸς ἱστορικῆς μαρτυρίας, παρέσχεν ἀφορμὴν εἰς περίεργον δημοσιογραφικὴν συζήτησιν. Ἐν δὲ τῇ *Ἐφημερίδι τῶν συζητήσεων* ἀπέδειξεν ὁ Ρενὰν, ὅτι παραστήσας οὕτω τὸν ἀπόστολον, ἐν ἐλλείψει ἀκριβῶν περιγραφῶν ἐστηρίχθη εἰς τὴν ὁμόφωνον παράδοσιν τῶν πρώτων χρόνων τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ εἰς τὴν βυζαντινὴν ἁγιογραφίαν. Ἐκ τινος μάλιστα χωρίου τῆς πρὸς Κορινθίους ἐπιστολῆς ὁρμώμενος, εἰκάζει ὅτι οὐ μόνον ἀδύνατος ἦτο τὸ σῶμα ὁ ἀπόστολος, ἀλλὰ καὶ ὅτι ὑπέφερεν ἐκ ῥευματισμῶν.

Ὁ νέος ἀκαδημαϊκὸς, ἐκ Βρετάνης τῆς Γαλλίας καταγόμενος, διακριθεὶς ἐνωρὶς διὰ τὰς ἐμβριθεστάτας αὐτοῦ μελέτας περὶ τῶν σημιτικῶν γλωσσῶν, εἶχεν ἐκλεχθῆ πρὸ πολλῶν ἐτῶν μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν ἐπιγραφῶν καὶ τῆς φιλολογίας.[1] Πρὸ εἰκοσαετίας δ' ἀπεστάλη ὑπὸ τῆς γαλλικῆς κυβερνήσεως εἰς Συρίαν καὶ Παλαιστίνην πρὸς ἐξερεύνησιν τῆς χώρας ὑπὸ ἀρχαιολογικὴν καὶ ἐθνολογικὴν ἔποψιν. Καρπὸς τῶν ἐπιτοπίων μελετῶν αὐτοῦ ὑπῆρξεν οὐ μόνον τὸ σπουδαιότατον σύγγραμμα *Ἀποστολὴ εἰς Φοινίκην καὶ Παλαιστίνην*, ἀλλὰ καὶ ὁ πολύκροτος *Βίος τοῦ Ἰησοῦ*, περὶ οὗ τοσαῦται ἐγράφησαν ἐπικρίσεις καὶ ἀντεπικρίσεις, καὶ ἀφορισμοὶ καὶ ποιμαντορικαὶ ἐπιστολαί, ὁπόσαι θὰ ἐπήρκουν νὰ πληρώσωσιν ὁλόκληρον βιβλιοθήκην. Ὁ *Βίος τοῦ Ἰησοῦ* ἀποτελεῖ τὸν πρῶτον τόμον σειρᾶς συγγραμμάτων *Περὶ τῶν ἀρχῶν τοῦ χριστιανισμοῦ*, ὧν μέχρι τοῦδε ἐξεδόθησαν οἱ ἀκόλουθοι τόμοι· *Οἱ Ἀπόστολοι*—*Ὁ ἀπόστολος Παῦλος*· — *Ὁ ἀντίχριστος* · — *Τὰ εὐαγγέλια*. Προαναγγέλλεται δὲ καὶ ἡ ἔκδοσις τοῦ Μάρκου Αὐρηλίου καὶ τῶν τελευταίων ἀποστολικῶν ἀνδρῶν.

***

Ἐπειδὴ περὶ ἀκαδημαϊκῶν ὁ λόγος οὐχὶ ἄκαιρον νομίζω νὰ ἀναφέρω καὶ ἀστεῖόν τι ἐπεισόδιον μιᾶς τῶν τελευταίων συνεδριάσεων τῆς γαλλικῆς ἀκαδημίας τῶν ἐπιγραφῶν. Ἐν τινι ἀρχαιολογικῷ περιοδικῷ συγγράμματι, τῇ *Κελτικῇ ἐπιθεωρήσει* ἐδημοσιεύθη ἀπεικόνισμα ἀρχαίου τινὸς γαλατικοῦ ἀναγλύφου, παριστῶντος ἄνδρα κρατοῦντα σφύραν. Ἐν τῇ παραστάσει ταύτῃ τινὲς τῶν ἀρχαιολόγων ἀνεγνώριζον τὸν θεὸν τοῦ πολέμου τῶν Γαλατῶν, ἕτεροι δὲ τὸν Ἰούλιον Καίσαρα ὡς θεόν. Ἀλλὰ τοιαύτη δὲν ἦτο ἡ γνώμη σοφοῦ τινὸς γερμανοῦ, ὅστις ὀγκῶδες περὶ τοῦ ζητήματος συγγράψας ὑπόμνημα, ἀπέστειλεν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν ἐπιγραφῶν. Ἐν τούτῳ ἐφίστη ἰδίως τὴν προσοχὴν ἐπὶ ἐπιγραφῆς τινὸς τοῦ ἀναγλύφου Encina καὶ διὰ θαυμασίου συνδυασμοῦ ἰρλανδικῶν, ἑλληνικῶν καὶ σανσκριτικῶν ῥιζῶν καὶ λέξεων, ἀπεδείκνυεν ὅτι τὸ ἄγνωστον ὄνομα ἐσήμαινε θεὸν τῆς γεωργίας. Τὸ ὑπόμνημα δὲν ἀνεγνώσθη μέχρι τέλους, ἔνεκα τῶν γελώτων τῶν ἀκαδημαϊκῶν. Τὸ ὄνομα τοῦ ἀγνώστου θεοῦ, οὐδὲν ἄλλο ἦτο ἢ τὸ τοῦ παρισινοῦ χαλκογράφου τοῦ χαράξαντος τὴν εἰκόνα!

***

Τὸ *τηλέφωνον* προβαίνει βαθμηδὸν τελειοποιούμενον, ἡ δὲ ἰδέα τῆς ἀκροάσεως μουσικῆς συμφωνίας ἢ θεατρικῆς παραστάσεως ἀπὸ μακρᾶς ἀποστάσεως πραγματοποιηθήσεται ταχέως, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα. Ὡς ἀναγγέλλει μία ἐφημερὶς τῆς Νέας Ὑόρκης πείραμα τοιοῦτο ἐτελέσθη ἐσχάτως ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ μεθ' ἱκανῆς ἐπιτυχίας.—Ἀφ' ἑτέρου ἀνεψιός τις τοῦ ἐφευρέτου ἐκόμισεν εἰς Λονδῖνον τὸ πρῶτον *μεγαλόφωνον*, δι' οὗ πολλὰ ἐγένοντο πειράματα. Διὰ τούτου συνεκοινώνησαν δύο οἰκίαι, ἡ μία ἐν τῇ ὁδῷ Lombard καὶ ἡ ἑτέρα ἐν τῇ Princess, τὸ δὲ συνενοῦν αὐτὰς σύρμα, ὑπολογιζομένης καὶ περιστροφῆς τινος αὐτοῦ, εἶχεν ἔκτασιν δρόμου ἑνὸς τετάρτου τῆς ὥρας. Οὐ μόνον δὲ ὁ πλησίον τοῦ *στομίου* ἔχων τὸ οὖς ἤκουεν εὐκρινῶς καὶ μὲ τὴν ἀρχικὴν ἔντασιν τῆς φωνῆς τὰς λέξεις, ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ παρευρισκόμενοι ἐν τῷ δωματίῳ, μέχρις ἀποστάσεως δεκαπέντε ποδῶν ἀπὸ τῆς μηχανῆς.

Τὰ πειράματα ἐξ ἐναντίας τοῦ διασήμου ἐφευρέτου περὶ φωτισμοῦ τῶν πόλεων δι' ἠλεκτρικοῦ φωτὸς ἀπέτυχον μέχρι τοῦδε καθ' ὁλοκληρίαν. Τὸ μόνον ὅπερ κατώρθωσε συνίσταται εἰς τὴν διατήρησιν ἐν μέρει εἰς κατάστασιν λευκῆς πυρακτώσεως τετρακοσίων μεταλλίνων συρμάτων διὰ μηχανῆς δεκαεξ ἵππων δυνάμεως. Σκοπὸς τοῦ πειράματος ἦτο νὰ ἀποδειχθῇ πόσα τοιαῦτα σύρματα ἠδύναντο ἐν χώρῳ τινὶ ὡρισμένῳ νὰ πυρακτωθῶσι· καὶ ἐπὶ τοῦ πειράματος τούτου ἐστήριζεν ὁ Ἐδισων τὴν ἀνακάλυψιν αὐτοῦ, καθ' ἣν μία μηχανὴ δυνάμεως ἑξακοσίων ἵππων θὰ ἐπήρκει εἰς συντήρησιν τῆς φλογὸς εἰκοσακισχιλίων λαμπτήρων. Ἀλλὰ πρὸς τοῦτο ἀπαιτεῖται θερμοκρασία 2700 βαθμῶν, τήκουσα πᾶν μετάλλινον σύρμα. Πᾶσαι δ' αἱ προσπάθειαι τοῦ Ἐδισων πρὸς κατανίκησιν τῶν δυσκολιῶν τούτων δυστυχῶς μέχρι τοῦδε ἀπέτυχον.

***

Τὸ σχέδιον περὶ ἐκδρομῆς εἰς τὸν βόρειον πόλον ἐπὶ ἀεροστάτων ἐκτελεσθήσεται ἴσως λίαν προσεχῶς. Ἐν εἰκοσιπέντε πόλεσι τῆς Ἀγγλίας συλλέγονται ἔρανοι πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον. Μηνὶ Μαΐῳ θὰ ἀποπλεύσωσι τὰ πλοῖα ἐξ Ἀγγλίας ὑπὸ τὸν πλοίαρχον Cheyne, καὶ ἀφ' οὗ φθάσωσι μέχρι τοῦ ἐσχάτου σημείου τῆς παγωμένης θαλάσσης τοῦ προσιτοῦ εἰς πλοῖα, πολλοὶ τῶν ἐπιβατῶν θὰ ἐξακολουθήσωσι τὸν δρόμον αὐτῶν ἐπὶ ἀεροστάτων.

Ἐκτὸς δὲ ταύτης ὀργανίζονται ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ ἕτεραι ἐκδρομαὶ εἰς τὸν βόρειον πόλον. Κατὰ τὸ προσεχὲς φθινόπωρον θὰ ἀποπλεύσῃ εἰς τὰς πολικὰς θαλάσσας τὸ πλοῖον Discovery, τὸ μό-

1. Τὸ γαλλικὸν Πανακαδήμιον (Institut de France) συγκροτεῖται, ὡς γνωστόν, ἐκ πέντε ἀκαδημιῶν· τῆς τῶν ἐπιγραφῶν, τῆς τῶν ἐπιστημῶν, τῆς τῶν ἠθικῶν καὶ πολιτικῶν ἐπιστημῶν, τῆς τῶν καλῶν τεχνῶν καὶ τῆς γαλλικῆς (Académie française). Τὴν τελευταίαν ἀποτελοῦσι τεσσαράκοντα μέλη, ἐκλεγόμενα ἐκ τῶν δοκιμωτάτων Γάλλων συγγραφέων· εἰς ταύτην δ' εἶναι ἀνατεθειμένη καὶ ἡ ἔκδοσις τοῦ λεξικοῦ τῆς γαλλικῆς γλώσσης.

λις πρὸ διετίας ἐπανελθὸν ἐκεῖθεν. Ἄλλοι διευθυνθήσονται βορειοδυτικῶς εἰς Σπιτσβέργην καὶ πρὸς βορρᾶν τῆς Σιβηρίας.

* * *

Ἡ τῆς Ἀφρικῆς ἐξερεύνησις ἐνεργεῖται μετὰ μείζονος ἔτι δραστηριότητος καὶ ἐπιτυχίας. Πρό τινων ἡμερῶν ἐπανῆλθεν εἰς Εὐρώπην ἐκ τῆς εἰς τὴν Ἄνω Ζαμπεζίαν περιηγήσεώς του ὁ Πορτογάλλος συνταγματάρχης κύριος Pints, ἀφθόνους κομίζων συλλογὰς καὶ σημειώσεις. Διελθὼν διὰ μερῶν, ἅτινα μέχρι τοῦδε οὐδεὶς Εὐρωπαῖος εἶχεν ἐπισκεφθῆ, ἐξήτασε τοπογραφικῶς πρὸ πάντων τὴν χώραν καὶ πολυτίμους ἐποιήσατο γεωγραφικὰς ἀνακαλύψεις.

Περὶ δὲ τῆς ἰταλικῆς ἐκδρομῆς εἰς τὴν Ἀφρικὴν, ἀρυόμεθα τὰς ἀκολούθους πληροφορίας ἐκ διαφόρων ἰταλικῶν ἐφημερίδων. Μηνὶ Μαρτίῳ μεσοῦντι ἀπέπλευσαν ἐκ Λιβόρνου διὰ τοῦ ἀτμοπλοίου Rapido ὁ πλοίαρχος Μαρτίνι μετὰ τῆς ὑπὸ τῆς γεωγραφικῆς ἑταιρίας ὀργανωθείσης ἐπικουρικῆς συνοδίας. Οὗτοι μεταβαίνουσιν εἰς τὸ βασίλειον Σιόα πρὸς συνάντησιν τοῦ μαρκίωνος Ἀντινόρι. Ἡ συνοδία αὕτη, ἐν ᾗ περιλαμβάνεται καὶ ὁ ἀνεψιὸς τοῦ θανόντος καρδιναλίου Ἀντωνέλλη καὶ τρεῖς ἱεραπόστολοι, κομίζει καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ βασιλέως Οὐμβέρτου πρὸς τὸν βασιλέα τοῦ Σιόα ἀποστελλόμενα δῶρα· ταῦτα συνίστανται ἐκ δύο ὀρεινῶν τηλεβόλων, μεγάλου ἀριθμοῦ καραβινῶν, κυνηγετικῶν ὅπλων, πολυκρότων πιστολίων καὶ ἀφθόνων πολεμεφοδίων, ἐπειδὴ ὁ ἀφρικανὸς βασιλεὺς καὶ φιλόθηρος εἶναι καὶ ἄριστος σκοπευτής. Ἡ συνοδία ἐπίσης εἶναι ἄριστα ἐξωπλισμένη καὶ φέρει ἐκτὸς τῶν ἄλλων δεκακισχίλια φυσίγγια, καὶ ἀφθόνους ζωοτροφίας καὶ φάρμακα, πρὸς τούτοις δὲ πολλὰ ἀγαπητὰ τοῖς ἀγρίοις ἀντικείμενα, μικρὰ κάτοπτρα, ὑελικὰ καὶ τὰ παραπλήσια, ἅτινα ἐλπίζει νὰ ταλλάξῃ ἐπικερδῶς μὲ προϊόντα τῆς χώρας. Πρὸς διευκόλυνσιν δὲ ἐπιστημονικῆς ἐξερευνήσεως τῶν ἀγνώστων ἔτι χωρῶν, ἃς τῇ συνδρομῇ τοῦ βασιλέως τοῦ Σιόα δύνανται νὰ ἐπιχειρήσωσιν Εὐρωπαῖοι, ἡ ἐπιτροπὴ φέρει μεθ' ἑαυτῆς καὶ πλεῖστα ἀστρονομικὰ ἐργαλεῖα καὶ σκεύη.

Ἕτεροι περιηγηταὶ τῆς Ἀφρικῆς, ὁ Γέρχαρδ Ῥόλφς καὶ ὁ Στέκκερ, ἀπεσταλμένοι τῆς γερμανικῆς κυβερνήσεως, καταλιπόντες τὴν Σέλλαν κατὰ τὴν 11 Μαρτίου προεχώρησαν εἰς τὰ ἐνδότερα καὶ νῦν θὰ εὑρίσκωνται εἰς τὴν ὄασιν Τζάλο, κειμένην ἀρκτικῶς τῆς ὀάσεως Κούφρα, ἣν, ἄγνωστον ἔτι εἰς τοὺς Εὐρωπαίους σκοποῦσι νὰ ἐπισκεφθῶσι καὶ ἐξερευνήσωσιν. Ὁ φανατισμὸς ὅμως καὶ τὸ ἀφιλόξενον τῶν ἰθαγενῶν μυρία τοῖς παρεμβάλλουσι προςκόμματα, ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ καμήλους καὶ συνοδοὺς ἔχουσι πολλοὺς καὶ μέσα ἄφθονα, ἐλπίζεται ὅτι θὰ ὑπερνικήσωσι τὰς δυςχερείας ταύτας.

* * *

Ἐσχάτως ὑπελογίσθη ἀκριβῶς ὅτι ὁ ταχυδρομικὸς γῦρος τῆς γῆς διανύεται ἐν ὀγδοήκοντα ἑπτὰ ἡμέραις, ὑπολογιζομένων καὶ τῶν παρεμβαλλομένων τυχὸν ἐμποδίων. Ταχυδρομικὸς ὑπάλληλος τῆς ἐν Ἀμερικῇ πόλεως Rochester ἀπέστειλεν ἐπιστολὴν, προορισμένην νὰ περιδράμῃ τὴν γῆν, κατὰ τὴν 9 Δεκεμβρίου παρελθόντος ἔτους. Τὴν δεκάτην ἑβδόμην τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἡ ἐπιστολὴ ἔφθασεν εἰς Ἅγιον Φραγκίσκον τῆς Καλιφορνίας, τὴν 18 Ἰανουαρίου ε.ε. εἰς Χόγγ-Κόγγ τῆς Σινικῆς, τὴν 22 Φεβρουαρίου εἰς Λονδῖνον καὶ τὴν 6 Μαρτίου εἰς Rochester. Ἔφερε δὲ πρὸς πίστωσιν καὶ τὰς σφραγίδας τῶν κυριωτέρων σταθμῶν, ὁπόθεν διῆλθεν. Αὕτη δὲ εἶναι ἡ μεγίστη μέχρι τοῦδε ἐπιτευχθεῖσα ταχύτης τῆς διαβιβάσεως ἀλληλογραφίας.

Βελγραδ.

Τὸ Λονδῖνον ἔχει 3,255,000 κατοίκους.

ΠΟΝΤΙΚΟΙ ΚΕΛΑΔΟΥΝΤΕΣ

Χωρολόγος γάλλος (M. Brierre) ἐπιβεβαιῶν τὰς παρατηρήσεις ἑτέρου τινὸς (M. Bordier), διηγεῖται ὅτι ὄντως ἤκουσε παρόντων καὶ πολλῶν ἄλλων ποντικοὺς κελαδοῦντας. Οἱ κατὰ πρῶτον ἀκούσαντες τὰ κελαδήματα ταῦτα, ἐνόμισαν ὅτι εἶνε συριγμοὶ ἑρπετῶν τινων, ἀλλ' ὅμως προήρχοντο ἐκ τινος παλαιᾶς ὀψοθήκης περιεχούσης τάγματα ὅλα ποντικῶν. Ἔναρξις τῶν ᾀσμάτων ἐγίνετο συνήθως μετὰ μεσημβρίαν περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου. Τὰ κλίθρα καὶ αἱ στρόφιγγες τῆς γηραιᾶς ὀψοθήκης ἠλείφθησαν δι' ἐλαίου καὶ αἱ σανίδες τῆς θύρας ἐτρίφθησαν διὰ ξηροῦ σάπωνος, ἵνα εἶνε δυνατὸν αἴφνης καὶ ἀθορύβως νὰ ἀνοιγῶσι. Τούτου γενομένου μετὰ πολλῆς προσοχῆς εἶδον τοὺς παλμοὺς τοῦ λαιμοῦ ποντικοῦ τινος κελαδοῦντος. Τὸ κελάδημά του δὲ ἦτο ὅμοιον πρὸς τὸ κελάδημα τοῦ τροχίλου, τοῦ πτηνοῦ τοῦ κοινῶς ὀνομαζομένου τρυποφράκτης, εἶχε δὲ τὸ ῥύγχος αὐτοῦ πρὸς τὰ ἄνω ἀνατεταμένον ὡς οἱ ὠρυόμενοι κύνες. Καὶ ἠδυνήθησαν μὲν νὰ τον σαλλάβωσι διὰ τῶν δακτύλων, ἀλλὰ ἐξέφυγε. Τὰ κελαδήματα δὲ ταῦτα ἠκούοντο ὅλην τὴν νύκτα ἐκείνην καὶ τὰς ἑπομένας. Δὲν δύναται τις νὰ ὑποθέσῃ ὅτι οἱ ποντικοὶ οὗτοι κελαδοῦσι μιμούμενοι τὴν ᾠδὴν τοῦ καναρινίου, διότι τοιαῦτα πτηνὰ δὲν ὑπάρχουσιν ἐκεῖ πλησίον. Τίς οἶδε μὴ ἡμέραν τινὰ παρασταθῶμεν εἰς καινοφανὲς ἀκρόαμα, εἰς μουσικὴν συμφωνίαν ὑπὸ ποντικῶν ἐκτελουμένην; Ἀλλὰ βεβαίως θὰ παγορευθῇ ἡ εἴσοδος εἰς τοὺς γάτους!

*

ΠΕΡΙΕΡΓΟΣ ΑΝΑΦΟΡΑ

Ἐν τῷ τερπνῷ παλατίῳ τοῦ Κιαχγίτ-Χανέ, ἐν Κωνσταντινουπόλει, διῆγεν ἄλλοτε ὁ Σουλτάνος τὰς πρώτας τοῦ ἔαρος ἡμέρας μὲ τὸ χαρέμιόν του. Ἐκεῖ ἐδέχετο καὶ τὴν θελκτικωτάτην ἐκείνην ἀναφοράν, τὴν ὁποίαν ἔφερε πρὸς αὐτὸν

περιστέριον, προσηρτημένην εἰς τὸν λαιμόν του, ὡς ἐκ μέρους δῆθεν τῶν πτηνῶν, τὰ ὁποῖα, νεοττοτροφοῦντα κατ' ἐκείνην τοῦ ἔτους τὴν ὥραν, παρεκάλουν τὸν Σουλτάνον νὰ ἐμποδίσῃ τοὺς κυνηγούς.[1] Τελετὴ βιωφελεστάτη, τῆς ὁποίας τὸ πνεῦμα καὶ τὸν σκοπὸν εἴθε νὰ ἐμιμοῦντο καὶ οἱ ἡμέτεροι, τῶν ὁποίων ἡ κατὰ τοῦτο ἀμεριμνία κινδυνεύει νὰ ἐξαλείψῃ τῶν περδίκων ἰδίως τὸ γένος ἀπὸ τῶν τοῦ Αἰγαίου νήσων, ὅπου ἡ γινομένη τὸ Πάσχα τῶν ὠῶν αὐτῶν θραῦσις εἶνε ἀνυπολόγιστος![2]

Γνῶμαι καὶ σκέψεις ἠθικαὶ τοῦ δουκὸς

ΔΕ-ΛΑ-ΡΟΣΦΟΥΚΩ

[Μετάφρασις Γ. Ζωχιοῦ.]

138.

Ὁ ἄνθρωπος εἶναι τοσοῦτον περικυτολόγος, ὥστε καὶ κακολογεῖ ἑαυτόν, προκρίνων τῆς σιωπῆς καὶ αὐτὴν αὐτοῦ τὴν κακολογίαν.

139.

Μία ἐκ τῶν αἰτιῶν, ὧν ἕνεκεν ὀλιγοστοὺς εὑρίσκει τις ἐν συνομιλίᾳ ἀνθρώπους λογικοὺς καὶ εὐαρέστους, εἶναι ἡ ἑξῆς·

Σχεδὸν οὐδεὶς ἐκ τῶν συνδιαλεγομένων συλλογίζεται ποίαν ἀκριβῶς πρέπει νὰ δώσῃ πρὸς τὸν λαλοῦντα ἀπόκρισιν, ἀλλ' ὅλοι κατὰ νοῦν ἔχουσι τὸ τί θέλουσι νὰ εἴπωσιν. Οἱ δὲ ἐπιτηδειότεροι καὶ φιλοφρονέστεροι ὑποκρίνονται ὅτι προσέχουσιν, ἐν ᾧ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν καὶ ἡ ἐν αὐτοῖς ὑποφαινομένη αὐτῶν διάνοια μαρτυροῦσι περὶ τῆς ἀδιαφορίας αὐτῶν πρὸς τὰ λεγόμενα καὶ περὶ τῆς μεγάλης σπουδῆς, μεθ' ἧς προσπαθοῦσι νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὸ ἀγαπητὸν τῆς ὁμιλίας αὐτῶν θέμα. Δὲν ἐννοοῦσι δὲ ὅτι ἡ τοιαύτη ἀνάρμοστος αὐτῶν αὐταρέσκεια οὔτε θέλγει, οὔτε πείθει τοὺς ἄλλους, καὶ δὲν καταλαμβάνουσιν, ὅτι μία ἐκ τῶν ἄκρων τελειοτήτων τοῦ ἐν συνομιλίᾳ διαπρέποντος εἶναι τὸ καλῶς καὶ ἀκούειν καὶ ἀποκρίνεσθαι.

140.

Πολλάκις εἰς μεγάλας θὰ περιέπιπτεν ὁ νοήμων ἀπορίας, ἐὰν οἱ περὶ αὐτὸν ἀνοήτων δὲν ἀπετέλουν χορείαν.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Δικηγόρος ὑπερασπίζων ὑπόθεσίν τινα μικροῦ παιδίου, εἶπε νὰ τὸ φέρωσιν εἰς τὸ δικαστήριον. Κατὰ τὸ τέλος τῆς ἀγορεύσεώς του, παρετήρησεν ὅτι τὸ ἀκροατήριον ἦτο λίαν συγκεκινημένον. Ἀναλαμβάνει παρευθὺς τὸ παιδίον εἰς τὰς ἀγκάλας του καὶ ἐξακολουθεῖ ἀγορεύων. Τὸ παιδίον κλαίει· οἱ παρόντες ἀδύνατον νὰ ἀναστείλωσι τὰ δάκρυα.—Διατί κλαίεις, παιδί μου, ἐρωτᾷ αὐτὸ ὁ ἀντίδικος· «Μὲ τσιμπᾷ αὐτός», ἀπεκρίθη τὸ παιδίον δεικνῦον τὸν δικηγόρον του. Παραχρῆμα οἱ πρὶν δακρύοντες ἀνεκάγχασαν θορυβωδῶς καὶ ἐσύριξαν τὸν ῥήτορα, ὅστις ἵνα συγκινήσῃ τοὺς δικαστὰς ἐπενόησε τὸν ἀλλόκοτον τοῦτον δόλον.

*

Ἀδόκιμόν τινα τραγικὸν ποιητὴν ἠρώτα τις διὰ τί δὲν συγγράφει κωμῳδίας;

— Ἀφ' ὅτου ἀνέγνωσα τὸν Μολιέρον δὲν ἐπιχειρῶ πλέον νὰ γράψω κωμῳδίας.

— Φαίνεται, ὑπέλαβέ τις τῶν παρόντων, οὐδέποτε ἀνεγνώσατε τὸν Ῥακίναν.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Μὴ στηριχθῇς οὔτε εἰς μέγαν ἄρχοντα, οὔτε εἰς παλαιὸν τοῖχον.

*

Καλλίτερον νὰ ἱππεύῃ τις ὄνον, παρὰ νὰ κρημνισθῇ ἀπὸ ἵππον. Κάλλιον νὰ ἦνε κεφαλὴ ποντικοῦ ἢ οὐρὰ λέοντος.

*

Δύπη χήρας ἀρχίζει τὴν κυριακὴν καὶ τελειόνει τὴν τετράδην. (Ἱσπανικαὶ παροιμίαι).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

— Ἐν Βερολίνῳ ἱδρύθη γυναικεῖος σύλλογος οὗ κατὰ πάντα ὅμοιος οὐδαμοῦ ἀλλαχοῦ ὑπάρχει. Ὠνομάσθη δὲ *σύλλογος τῶν καλῶν οἰκοκυρῶν* διότι ἡ ἵδρυσις αὐτοῦ ἐγένετο τῇ πρωτοβουλίᾳ τῶν καλῶν οἰκοκυρῶν τῆς πόλεως.

Ὁ σύλλογος οὗτος καίπερ οὐ πρὸ πολλοῦ ἱδρυμένος, παρέσχεν ὅμως δείγματα εὐάρεστα εὐδοκιμήσεως καὶ προόδου. Ἔχει δὲ πλὴν ἄλλων καὶ ἐπίτηδες χημικὸν ἐργαστήριον, ἐν ᾧ ἐξετάζονται πάντα τὰ τρόφιμα, τὰ τοσοῦτον νοθευόμενα τὴν σήμερον, ὡς καὶ πᾶν ἄλλο χρησιμεῦον ἐν τῇ οἰκιακῇ οἰκονομίᾳ. Τὸ ἐργαστήριον δὲ τοῦτο ἔχει διευθυντὴν χημικόν τινα πτυχιοῦχον.

Πέρυσιν ἐγίνοντο καθ' ἑκάστην δοκιμαὶ καὶ πειράματα, ἐξητάσθησαν τὰ χοιρομήρια, τὸ γάλα, ὁ ζύθος ὡς καὶ οἱ τάπητες καὶ αἱ ὀπταὶ πλίνθοι.

Ὁ αὐτὸς δὲ χημικὸς ἐδίδαξε τὰ μέλη τοῦ συλλόγου σειρὰν μαθημάτων πρακτικῆς χημείας, καὶ ἐπειδὴ ἀπὸ τοῦ ὀκτωβρίου 1878 προσετέθη εἰς τὸν σύλλογον καὶ σχολὴ μαγειρικῆς, ἐν τῇ σχολῇ ταύτῃ ἐγίνοντο καὶ πειράματα χημείας ἐφηρμοσμένης ἐπὶ τῆς μαγειρικῆς.

Κατὰ τὴν πρώτην τριμηνίαν, τριάκοντα μαθήτριαι ἐμορφώθησαν διδασκόμεναι τρὶς τῆς ἑβδομάδος ἀνὰ τέσσαρας ὥρας καὶ ἑτέρας τέσσαρας ὥρας καθ' ἑκάστην πρὸς ἐκμάθησιν τοῦ παρασκευάζειν διάφορα φαγητά, ἄρτον κτλ. κτλ. Ταὐτοχρόνως δ' ἐδιδάσκοντο καὶ ὑγιεινήν, νοσοκομικὴν κλπ. Τὸν δὲ παρελθόντα ἰανουάριον ἐγένοντο αἱ πρῶται ἐξετάσεις.

---

1. «Περὶ ἀδειῶν τῆς κυνηγεσίας» ἰδὲ 73 φυλλάδιον τῆς Ἑστίας, σ. 333. Σ. τ. Δ.

2. Κωνσταντινούπολις, ὑπὸ Σ. Δ. Βυζαντίου.

Ἀλλ' ὁ σύλλογος δὲν περιωρίσθη μέχρι τοῦ σημείου τούτου, ἀλλὰ διένειμε καὶ βραβεῖα εἰς τὰς θεραπαίνας καὶ θεραπαινίδας, αἵτινες μένουσιν ἐπί τινα ἔτη ἐν τῇ αὐτῇ οἰκίᾳ. Πέρυσιν ἐβραβεύθησαν τριάκοντα ἓξ τοιαῦται. Πρὸς ἐπιτυχίαν δὲ τοῦ βραβείου ὀφείλει νὰ ὑπηρετήσῃ τις πιστῶς πέντε κατὰ συνέχειαν ἔτη ἐν τῇ αὐτῇ οἰκίᾳ μέλους τινὸς τοῦ συλλόγου.

Ὁ σύλλογος πρὸς τούτοις μεριμνᾷ καὶ περὶ εὑρέσεως ἐργασίας καὶ ὑπηρεσίας. Κατὰ δὲ τὴν τελευταίαν ἔκθεσιν ὁ σύλλογος εὗρεν ἐργασίαν εἰς 2400 γυναῖκας θεραπαινίδας, θαλαμηπόλους, τροφούς, ραπτρίας, πλυντρίας κλπ. κλπ.

Ἐκ τούτων πάντων καταδείκνυται πόσον ὠφέλιμος εἶνε ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος σύλλογος τῶν κυριῶν τοῦ Βερολίνου, ἃς εὐχόμεθα νὰ μιμηθῶσι καὶ αἱ ἡμέτεραι κυρίαι αἱ τὸν *ὑπὲρ τῆς γυναικείας παιδεύσεως σύλλογον* εὐδοκίμως συγκροτοῦσαι, εἰς ὃν δύνανται βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον νὰ εἰσάγωσί τι τῶν ὁμολογουμένως ἀξιοζήλων ἔργων τοῦ ἐν Βερολίνῳ εὐδοκιμοῦντος συλλόγου.

Πολὺν χρόνον ἐν Γαλλίᾳ ἀπηγορεύετο ἡ ἐξαγωγὴ τῶν ῥακῶν, διότι ὡς γνωστὸν ἐχρησίμευον ὡς πρώτη καὶ κυριωτάτη ὕλη πρὸς κατασκευὴν τοῦ χάρτου, τοῦ πλουσίου τούτου κλάδου τῆς γαλλικῆς βιομηχανίας. Τοῦτο δὲ διήρκεσεν ἀπὸ τοῦ 1771 μέχρι τοῦ 1860, ὅτε κατὰ συνθήκην γενομένην μετὰ τῆς Ἀγγλίας ὡρίσθη τέλος ἐξαγωγῆς τῶν ῥακῶν 12 φράγκα τὰ 100 χιλιόγραμμα (ἑκάστου χιλιογράμμου ἰσοδυναμοῦντος πρὸς δράμια 312 $\frac{1}{2}$).

Κατὰ τὰς συνθήκας δὲ τὰς ὑπογραφείσας μεταξὺ Ἑλβετίας καὶ τῆς Πρωσσίας τῷ 1864 καὶ 1865 ἠλαττώθη τὸ τέλος τῆς ἐξαγωγῆς εἰς 9 φράγκα τὰ 100 χιλιόγραμμα ἀπὸ τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1866, εἰς 6 φρ. ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου 1868 καὶ 4 φρ. ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου 1869.

Τινὲς χῶραι, οἷον ἡ Αὐστρία, ἡ Ῥωσία, ἡ Ὁλλανδία καὶ ἡ Πορτογαλλία δὲν ἐπιτρέπουσι τὴν ἐξαγωγὴν τῶν ῥακῶν, ἐν ᾧ ἡ Ἰταλία, ἡ Ἑλλάς, ἡ Τουρκία, ἡ Αἴγυπτος καὶ ἡ Βαρβαρία ἔχουσιν ἐλευθέραν τὴν ἐξαγωγήν.

Πρὸς κατασκευὴν τοῦ χάρτου ἐν Γαλλίᾳ δαπανῶνται κατ' ἔτος *ἑκατὸν ἑκατομμύρια χιλιογράμμων* ῥάκη, ὧν τὸ πλεῖστον μέρος ἐξ αὐτῆς τῆς Γαλλίας προέρχεται, οὐκ ὀλίγη δὲ ποσότης καὶ εἰσάγεται πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ χρησίμου ποσοῦ. Οἷον τῷ 1877 εἰσήχθησαν ῥάκη 26 ἑκατομμυρίων χιλιογράμμων· τῷ δὲ 1878 μόνον 15 ἑκατομμ.

Καὶ ἡ εἰς Μασσαλίαν εἰσαγωγὴ αὐξήθη ἐπαισθητῶς. Πρό τινων δ' ἐτῶν ἡ εἰσαγωγὴ ἐξισοῦτο πρὸς τὸ τρίτον τῆς ὅλης εἰς Γαλλίαν εἰσαγωγῆς. Οἷον τῷ 1878 ἐκ 15 ἑκατομμ. ῥακῶν καὶ ἐφθαρμένων σχοινίων εἰσαχθέντων εἰς Γαλλίαν, 5 ἑκατομμ. εἰσήχθησαν εἰς μόνην τὴν Μασσαλίαν.

Αἱ μέγισται δὲ ποσότητες τῶν ἐκ βαμβακίνων ὑφασμάτων ῥακῶν προέρχονται ἰδίως ἐξ Ἀλγερίας, Τουρκίας καὶ Ἑλλάδος, τὰ δὲ σχοινία εἴτε πισωμένα εἴτε μὴ προέρχονται τὰ πλεῖστα ἐξ Αἰγύπτου καὶ Τουρκίας. Τὸ δὲ πλεῖστον τῶν ἐκ μαλλίνων ὑφασμάτων προέρχεται ἐξ Ἱσπανίας, Ἰταλίας καὶ Ἑλλάδος. Καὶ τῷ μὲν 1877 εἰσήχθησαν ῥάκη ἀξίας φρ. 11,502,876, τῷ δὲ 1878 φρ. 7,554,894. Τεσσαράκοντα δὲ περίπου καταστήματα ὑπάρχουσιν ἐν Μασσαλίᾳ μετερχόμενα τὸ ἐμπόριον τῶν ῥακῶν, ἀποῤῥοφῶντα τὸ τρίτον τῆς ἀξίας ἣν ἀνωτέρω ἀνεγράψαμεν.

Ἐπὶ πολὺν χρόνον ἡ πόλις Λιβοῦρνον ἐθεωρεῖτο ὡς ἡ ἀξιολογωτάτη τῶν κατὰ τὴν Μεσόγειον ἀγορὰ τῶν ῥακῶν ἕνεκα τῆς ἐλευθέρας ἐξαγωγῆς αὐτῆς εἰς Ἀγγλίαν καὶ τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας. Ἀλλ' ἀπό τινων ἐτῶν ἡ Μασσαλία θεωρεῖται ἤδη τοιαύτη ὡς πρὸς τὴν Γαλλίαν. Τὰ αὐστηρὰ μέτρα τὰ πρό τινος ληφθέντα εἰς σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων, ἰσχύοντα καθ' ἅπαντας τοὺς κατὰ τὴν Μεσόγειον λιμένας θὰ παρακωλύσωσιν ἐπ' ὀλίγον τὴν διαβίβασιν αὐτῶν. Ἀλλ' ἐπειδὴ πᾶσαι αἱ ἀγοραὶ εὑρίσκονται ἐν τῇ αὐτῇ καταστάσει ὡς πρὸς τὸ ἐμπόρευμα τοῦτο, τὸ τοσοῦτον κινδυνῶδες εἰς τὴν κοινὴν ὑγίειαν, δὲν ὑπάρχει φόβος μὴ ἀγορά τις ὑποσκελίσῃ ἑτέραν τινα.

Τὰ ῥάκη πλὴν τῆς χρήσεως αὐτῶν εἰς τὴν χαρτοποιίαν εἶνε χρήσιμα καὶ ἀλλαχοῦ. Ἰδίως δὲ τὰ ἐκ μαλλίνων ὑφασμάτων ῥάκη ἕνεκα τῶν λιπαρῶν ὑλῶν ἃς περιέχουσιν ἐχρησίμευον εἰς τὴν λίπανσιν τῶν ἀγρῶν ἐν Προβηγκίᾳ, ἔνθα παρέχωνον τὰ ῥάκη ταῦτα ἐν τῇ ῥίζῃ τῶν ἐλαιῶν.

Σήμερον δὲ τὰ μάλλινα ῥάκη χρησιμεύουσιν εἰς τὴν ὑφαντικήν, διότι ἐξ αὐτῶν παρασκευάζουσιν ὕλην πρὸς κατασκευὴν μαλλίνων ὑφασμάτων εἰς εὐτελεστέραν τιμὴν πωλουμένων.

Οἱ Ἄγγλοι πρόκειται ν' ἀνεγείρωσιν ἐν Κύπρῳ μέγιστον ξενοδοχεῖον, οὗτινος ἡ δαπάνη θ' ἀνέλθῃ εἰς 1,500,000 φρ.

Ἐκ Ἀναγνώστου.

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Ὁ ἐν Πειραιεῖ συνδρομητὴς τῆς *Ἑστίας* κ. Ν. Κ. Φραντζῆς ἐκοινοποίησεν ἡμῖν τὰ ἑπόμενα· «Ἀντὶ τῆς ὁλοκλήρου παρασκευῆς δι' ἧς, ὡς ἐν τῷ 172 φύλλῳ τῆς *Ἑστίας* ἐσημειώσατε, εὔληπτον ἀποβαίνει τὸ ἔλαιον τοῦ ὀνίσκου (λάδι τῆς μουρούνας) ἐπιτρέψατέ μοι ν' ἀναφέρω ὑμῖν τὸ ἑξῆς ἁπλούστατον μέσον: Μία ἢ τὸ πολὺ δύω καραμέλαι τῆς *μέντας*, χρωματισμέναι—τῶν λευκῶν, αἵτινες ἐν κυλίνδροις πωλοῦνται, μὴ ἐχουσῶν πολὺ τὸ ἄρωμα—πρὸ τῆς λήψεως τοῦ ἐν λόγῳ ἐλαίου, καὶ μία μετὰ τὴν λῆψιν, ἀρκοῦσιν ὅπως καὶ ἡ μᾶλλον χαϊδευμένη κόρη λίαν εὐχερῶς λάβῃ τὸ ἔλαιον τοῦτο.»

ΑΘΗΝΗΣΙ—ΤΥΠΟΙΣ ΚΟΡΙΝΗΣ, ΟΔΟΣ ΜΙΝΤΙΑΔΟΥ ΚΑΙ ΝΙΚΙΟΥ, 15.